НАРОДНА
АРМІЯ
12 травня, 2016
#18 (5447)

«ПАРУС» ДЛЯ РОЗВІДНИКІВ «ЗАЛІЗНОЇ» БРИГАДИ — ЯК ВІТРИЛО НА БУРЕМНИХ ХВИЛЯХ ВІЙНИ

Завдяки начальнику розвідки 24-ї окремої механізованої бригади та його підлеглих командування з'єднання завжди знає, чим зараз «дихає» ворог

стор. 6

Зв'язківець Михайло у ВДВ вже півроку. Він уклав контракт зі Збройними Силами України і став професійним солдатом. Військова форма йому до вподоби

У ВІЙСЬКУ СТВОРЕНО РЕЗЕРВ РЕЧОВОГО МАЙНА В МАЙЖЕ П'ЯТДЕСЯТ ТИСЯЧ КОМПЛЕКТІВ

Для військовослужбовців Збройних Сил України розроблять новий дизайн як повсякденної, так і парадної форми одягу, а замість демісезонних берців запроваджуватимуться окремо літній та зимовий зразки

стор. 8-9

ВІЙСЬКО НАВЧАЮТЬ ТОГО, ЩО ПОТРІБНО НА ВІЙНІ

Нині бойова підготовка базується на досвіді АТО та країн-членів НАТО

стор. 4

ЧЛЕНСТВО В АЛЬЯНСІ ВИМАГАЄ СУМІСНОСТІ СИЛ

Головним завданням у сучасних відносинах «особливого партнерства» України з НАТО є «досягнення критеріїв», необхідних для набуття членства в Альянсі

стор. 5

«СТАФФ» І «ОСА» — ПОЗИВНІ ДВОХ ДРУЗІВ-РОТНИХ, ЛУНАЮЧИ В ЕФІРІ, СПОВНЮВАЛИ БОЙОВИКІВ ЖАХОМ

стор. 7

У ЗОНІ АТО ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПОВІТРЯНУ ОБСТАНОВКУ ОНОВЛЮЄТЬСЯ ЗА ДЕКІЛЬКА СЕКУНД

«Віраж-планшет» можна розгорнути в польовому наметі, автомобілі чи бліндажі

стор. 10

РЕАБІЛІТАЦІЯ МАЄ БУТИ ОБОВ'ЯЗКОВОЮ ДЛЯ ВСІХ, ХТО ЇЇ ПОТРЕБУЄ

Набрав чинності новий закон, який розширює можливості військовослужбовців та членів їхніх сімей при отриманні медичних послуг в санаторно-курортних закладах

стор. 11

«НАЙВАЖЧЕ БУЛО, КОЛИ ТИ ТЯГНЕШ ПОРАНЕНОГО БІЙЦЯ З ПОЛЯ БОЮ, А ВІН ПОМИРАЄ»

Сьогодні — Всесвітній день медичної сестри

стор. 12

СОЛОВЕЦЬКІ ОСТРОВИ СТАЛИ МОГИЛОЮ ДЛЯ БАГАТЬОХ УКРАЇНЦІВ

15 травня — День пам'яті жертв політичних репресій

стор. 13

ГУРТ «VRODA»: «КОЛИ У КРАЇНІ — ВІЙНА, КОЖНА ЛЮДИНА МАЄ РОБИТИ ВСЕ, ЩОБ НАБЛИЗИТИ ПЕРЕМОГУ»

стор. 14

«ГАРЯЧА» ЛІНІЯ

CALL-ЦЕНТР МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ГРОМАДЯН — (044) 454-41-36. ЦЕНТР ПРАЦЮЄ ЩОДНЯ З 9.00 ДО 18.00

Десантники 80-ї окремої аеромобільної бригади завжди готові до захисту своєї Батьківщини

НАРОД ДОВІРЯЄ ЗБРОЙНИМ СИЛАМ УКРАЇНИ

За рівнем довіри наше військо посідає друге місце в державі

Про це на брифінгу, присвяченому актуальним питанням морально-психологічного забезпечення та стану військової дисципліни військовослужбовців Збройних Сил України, повідомив начальник Головного управління морально-психологічного забезпечення ЗС України полковник Олег Грунтковський.

За його словами, такий результат показало проведене нещодавно соціологічне опитування населення. У квітні цього року соціологи влаштували його і серед військовослужбовців Збройних Сил України. Під час цієї роботи з'ясувалося, що 84% особового складу вважають себе готовими до виконання бойових завдань. Окрім того, 82% військовиків визнають у цілому суттєвими та позитивними зміни в організації підготовки та забезпечення військ (сил) порівняно з 2014 роком, 74% військовослужбовців визначили свій колектив, як згуртований єдиною метою захисту держави, і нарешті, 64% військовослужбовців висловили довіру до безпосередніх командирів (начальників).

Посадовець вважає, що досягти такого результату було б неможливо, якби не постійна увага до розв'язання проблем армії з боку керівництва держави. Також зміцненню оборонного потенціалу країни та зміцненню авторитету Збройних Сил в українському суспільстві сприяло розгортання небаченого за своїми масштабами та ефективністю волонтерського руху на підтримку армії.

Також офіцер зазначив, що престиж військової служби та Збройних Сил обумовлений присутністю у війську громадян, які добровільно зголосилися бути мобілізованими чи уклали контракти до закінчення особливого періоду.

— Це дозволило створити у суспільній свідомості героїчний образ військовослужбовця — учасника АТО як самовідданого захисника територіальної цілісності Української держави. Окрім того, у військах ведеться постійна робота з особовим складом, спрямована на покращення стану військової дисципліни та підтримання високого бойового духу бійців та командирів, — зазначив полковник Олег Грунтковський. — Нам вдалося суттєво знизити негативний вплив деструктивних сил у місцях призову та підготовки особового складу. Тож сьогодні можна з упевненістю констатувати, що в переважній більшості, особовий склад військових частин та підрозділів демонструє високі бойовий настрій, психологічну готовність і мотивацію до виконання завдань за призначенням.

Водночас відповідними службами чимало робиться для того, аби поліпшувати морально-психологічний стан військовослужбовців. Так, за словами посадовця, у зоні проведення АТО психологічну допомогу отримали близько 20 тисяч військовослужбовців.

Офіцер зазначив, що для більш якісної психологічної допомоги укладено меморандуми про співпрацю з шістьма громадськими та волонтерськими організаціями, відповідно до яких у військах працюють майже 400 психологів-волонтерів.

Іван СТУПАК

РОЗРОБЛЕНО ПРОЕКТ КОНЦЕПЦІЇ РЕФОРМУВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Групою підкомітету реформ системи будівництва житла розроблено проект Концепції реформування забезпечення житлом військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та членів їхніх сімей. Про це повідомив заступник Міністра оборони України з питань європейської інтеграції Ігор Долгов під час брифінгу щодо ходу реформ в оборонному відомстві.

Він зазначив, що проектом концепції передбачаються такі шляхи забезпечення військовослужбовців житлом, як власне будівництво Міноборони, реконструкція будівель під житлові приміщення, закупівля житла, виплата грошової компенсації за належні для отримання житлові приміщення.

Наступні напрямки — це отримання житла шляхом укладення інвестиційних договорів (договорів про спільну діяльність), можливість спільного фінансування будівництва житла, залучення коштів на будівництво житла під гарантії держави.

Окрім цього, передбачається отримання житла шляхом лізингу, участь військовослужбовців у державних програмах будівництва (придбання) доступного житла, отримання від місцевих органів влади житла за рахунок відрахувань на розвиток інфраструктури населених пунктів в розмірі до 4% загальної кошторисної вартості будівництва житлових будинків.

Заступник Міністра оборони України з питань європейської інтеграції зазначив, що реалізація концепції дозволить створити фонд службового житла згідно з дислокацією військових частин та підрозділів (так званого штатно-посадового житла), забезпечити постійним житлом військовослужбовців та осіб, звільнених з військової служби, які перебувають на квартирному обліку, забезпечити військовослужбовцям виплату компенсацій за належні для отримання житлові приміщення.

— Групою підкомітету реформ системи забезпечення житлом напрацьовано пропозиції щодо підготовки реформування механізму забезпечення службовим житлом шляхом надання штатно-посадового житла. Суть його полягає в тому, що воно повинно бути розташовано за місцем дислокації військових частин чи неподалік від них і не підлягати передачі в комунальну чи приватну власність, — повідомив Ігор Долгов.

Після реформування системи надання службового житла головними напрямами забезпечення житлом для постійного проживання військовослужбовців, які будуть зараховані на квартирний облік, буде визначено запровадження накопичувально-іпотечної системи, компенсації за належні для отримання житлові приміщення.

Володимир ЧІКАЛІН

МЕДИКИ ОТРИМАЮТЬ НОВІ БРОНЬОВАНІ ЕВАКУАТОРИ

Загалом буде закуплено 145 одиниць такої техніки. 31 машина надійде у війська до кінця року, а 16 із них — уже цього місяця

Цього року Міністерство оборони України спрямує 50 мільйонів гривень на закупівлю 145 одиниць броньованої медичної евакуаційної техніки. 31 машина надійде у війська до кінця року, а 16 із них — вже цього місяця. Про це під час брифінгу, що відбувся в оборонному відомстві, повідомив голова підкомітету реформ медичного забезпечення, тимчасовий виконувач обов'язків директора Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України полковник медичної служби Олег Ляшенко.

Окрім цього, офіцер розповів про виконання заходів реформування у військово-медичній сфері, проведених у межах діяльності підкомітету. Зокрема, він зазначив, що у відомстві вже відпрацьовано план дій щодо реформи медичного забезпечення у 2016–2020 роках.

За його словами, основними цілями впровадження зазначеного плану є вдосконалення системи управління військово-медичною службою, оптимізація організаційно-штатної структури медичних підрозділів відповідно до нових завдань Збройних Сил, розвиток тактичної медицини, оснащення медичних підрозділів сучасними захищеними засобами евакуації з поля бою та створення змішаних авіаційних підрозділів для евакуації поранених в АТО.

БММ-4С проходить випробування у військах

— Відпрацьований план дій також має за мету нарощування можливостей військових закладів охорони здоров'я, медико-психологічної реабілітації і санаторно-курортного лікування, перехід на ефективні механізми медичного постачання та оснащення сучасними зразками медичної апаратури й техніки, активізацію міжнародного співробітництва з країнами і структурами НАТО, поглиблення співпраці з відомствами сектору безпеки, громадськими та волонтерськими організаціями тощо, — наголосив посадовець.

Також, як стало відомо зі слів офіцера, у Міністерстві оборони України створено робочу групу з організації ліцензування військових мобільних госпіталів, яка вже розпочала свою роботу. Представникам Проектного офісу реформ, Ради волонтерів наданий робочий варіант проекту матриці досягнення стратегічних цілей і виконання основних завдань оборонної реформи Стратегічного оборонного бюлетеня в частині, що стосується системи медичного забезпечення. Остаточний варіант документа буде наданий для ознайомлення на найближчому засіданні підкомітету реформ медичного забезпечення.

— Проектний офіс НАТО надав експертний висновок щодо проекту Дорожньої карти реформування та розвитку системи медичного забезпечення Збройних Сил України на період з 2016 по 2020 роки. Від колег ми отримали позитивну оцінку щодо напрямків реформування військової медицини та запланованих заходів, — зазначив голова підкомітету.

Стосовно практичного впровадження напрацьованих планом дій заходів посадовець запевнив, що перші кроки вже робляться. Наприклад, зараз у навчальному центрі Сухопутних військ «Десна» за програмою TCCC (Tactical Combat Casualty Care — «Тактична медицина») проходять підготовку 158 санітарних інструкторів.

— Ще 110 закінчать перенавчання до кінця цього місяця. Із них 16 вже підписали контракт зі Збройними Силами України і продовжать службу на посадах медичних працівників. Загалом за програмою TCCC із тактичної медицини підготовлено понад 1100 санінструкторів, — розповів полковник медичної служби Олег Ляшенко.

Іван СТУПАК

Бойова охорона підрозділу завжди напоготові

«СВЯТКОВЕ ПЕРЕМИР'Я» ПІД ВИБУХИ МІН,

або Про те, як бойовики на Донбасі не дотримуються досягнутих домовленостей

У зоні проведення антитерористичної операції, де тримає оборону підрозділ молодшого лейтенанта Дмитра Козачка, «пасхальне перемир'я» було нетривалим — лише 24 години і 45 хвилин. Як відомо, під час перемовин тристоронньої контактної групи щодо мирного врегулювання ситуації на Донбасі була досягнута домовленість про повне припинення вогню на лінії зіткнення, починаючи з 00:00 годин 30 квітня. І дійсно, опівночі бойовики припинили щільний вогонь, який вони вели до цієї миті. Це «затишшя» мало тривати принаймні впродовж усього святкування Великодня. Та, на жаль, «защитникам русского мира» після пасхальної ночі знову закортіло постріляти в бік українських військ. Тож вони втримувалися від провокацій недовго — лише добу. А о 00:45 «запрацював» автоматичний станковий гранатомет бойовиків (АГС-17), сповістивши в такий неординарний спосіб наших бійців про те, що противник порушив домовленість про припинення вогню…

— Часто доводиться чути стосовно ситуації на нашій ділянці термін «пострілюють», — ділиться своїми думками командир роти, — так ось, у нас тут зовсім не «пострілюють», тут бойовики цілком активно і регулярно займаються провокаціями та влаштовують повноцінні обстріли. Зокрема й зі зброї, яка нібито мала бути ними відведена згідно з Мінськими домовленостями на визначену відстань. Наприклад, регулярно «прилітають» на наші позиції 120-мм міни, бува, подекуди «відпрацьовує» навіть танк, стріляючи із замаскованої позиції під прикриттям мінометів та кулеметів. Після чого швидко відходить, ховаючись у глибині бойових порядків російських найманців.

І дійсно, навіть під час нашого перебування на позиціях підрозділу молодшого лейтенанта Дмитра Козачка, по сусідньому опорному пункту бойовики протягом години принаймні тричі стріляли з великокаліберних кулеметів та станкових гранатометів.

— Це вони, так би мовити, «тримають нас у тонусі». Своєрідний «черговий» режим ведення вогню, — пояснює заступник командира батальйону по роботі з особовим складом капітан Оксана Якубова, — основна ж частина цього «концерту» зазвичай відбувається з настанням сутінок. Ось тоді вони «вмикають» і серйозніші «інструменти», і в більшій кількості.

Загалом підрозділ молодшого лейтенанта Дмитра Козачка обороняється відразу на декількох опорних пунктах, й усі не надто віддалені від противника (600–800 метрів). До того ж позиції українських воїнів являють собою виступ, коли ворог не тільки по фронту, а й на флангах, що також вносить певні особливості в несення служби бійцями цього підрозділу. Адже їм доводиться майже цілодобово пильнувати противника, особливо з настанням сутінок, заступати на бойові пости майже повним складом підрозділу.

НА НАШІ ПОЗИЦІЇ РЕГУЛЯРНО «ПРИЛІТАЮТЬ» 120-ММ МІНИ, ПОДЕКУДИ «ВІДПРАЦЬОВУЄ» ВОРОЖИЙ ТАНК

— Останнім часом бойовики суттєво змінили тактику своїх дій, — пояснює командир роти. — По-перше, їхні дії стали більш фаховими з військового погляду, відчувається, що проти нас уже воюють не недолугі «ополченці», схильні до зловживання алкоголем, а добре підготовлені бійці. По-друге, дуже активізувалися їхні диверсійно-розвідувальні групи (ДРГ), причому останнім часом вони почали нахабніти, наближаються до наших позицій майже впритул, поводяться демонстративно провокаційно, сподіваючись, що ми почнемо реагувати на це. Більше того, намагаються здійснювати диверсії проти наших спостережних постів, чатових, окремих опорних пунктів. Тож нам доводиться бути дуже пильними навіть удень і при переміщенні між позиціями в себе в тилу. Окрім того, бойовики достатньо регулярно почали використовувати для обстрілів наших опорних пунктів снайперський вогонь, зокрема й з великокаліберних зразків снайперської зброї (12,7 мм).

За словами молодшого лейтенанта Дмитра Козачка, окрім обстрілів та провокаційних дій їхніх ДРГ, бойовики постійно демонструють наявність у них на передній лінії броньованої техніки, зокрема й танків. Вони влаштовують регулярне прогрівання двигунів, пересування як поодинці, так й групами вздовж лінії «фронту», що постійно спостерігають українські військові, а це зовсім не сприяє «зниженню напруження» на ділянці їхньої відповідальності.

Ось за кілька сотень метрів від правофлангового опорного пункту лунають постріли з кулемета та кількох автоматів. Бойовики вкотре здійснюють «профілактичний» обстріл, примушуючи наших бійців нервувати. Але знову в рації чути наказ — вогонь у відповідь не відкривати, на що по черзі слідують «плюси» (тобто «прийнято». — Авт.)…

Костянтин МАШОВЕЦЬ

«ХОРТИЦЯ» НА ДОНБАСІ — ФОРПОСТ ЗАПОРІЖЦІВ

На одній з ділянок поблизу Маріуполя несуть службу бійці мотопіхотного батальйону «Хортиця», сформованого два роки тому в Запоріжжі. За роки цієї неоголошеної війни їм довелося пережити і шалену радість від перемог, і нестерпний біль від втрат бойових товаришів.

…Разом із виконувачем обов'язків командира однієї з мотопіхотних рот лейтенантом Русланом Сафрончуком ми вирушили вранці на «нульову смугу». Польова дорога, горбочок на горбочку, ліворуч і праворуч — вирви від мін… І ось нарешті наш УАЗ під'їжджає до одного з опорних пунктів.

Командує на цій ділянці оборони сержант Євген Горошанський. До вибухів снарядів і автоматних черг він та його підлеглі вже звикли. Ділянка тут особлива через можливість танкового прориву бойовиків із подальшим виходом у бік Маріуполя. Тож ворог постійно «промацує» українських воїнів, регулярно обстрілюючи наші позиції.

— Звідси до позицій бойовиків — близько кілометра. Їхні диверсійно-розвідувальні групи наближаються до нас на 250–400 метрів. Та в таких випадках ми в боргу не залишаємось й зброєю охолоджуємо їхній запал, — розповів лейтенант Руслан Сафрончук.

Того дня захисників Маріуполя ніхто «не потурбував». Але, як і зазвичай, вони були насторожі: перебували в інженерних укриттях, спостерігали за позиціями противника та були готові до будь-якого сценарію розвитку подій.

А ми разом з офіцером, який нас супроводжував, вирушили на сусідній опорний пункт.

…Ті ж бліндажі, обладнані місця для ведення вогню, загороджувальна бетонна конструкція, власноруч зроблений шлагбаум зі знаком «Стоп»… Прапор України гордо майорить на вітрі. На цій «нульовці» несуть цілодобову напружену службу підлеглі молодшого сержанта Сергія Пуляєва.

— До стрілянини нам не звикати. Але останнім часом посилились обстріли саме з мінометів. Але нас не залякаєш, і противник це добре усвідомлює, неодноразово переконавшись у тому, як гідно ми зустрічаємо «незваних гостей», — говорить молодший командир.

Ось і лісосмуга, до якої часто висуваються ДРГ противника, наближаючись до українських військових майже впритул.

— Як правило, після початку стрільби не менше години доводиться «заспокоювати» прихильників «ДНР». А нещодавно перестрілка тривала кілька годин — навіть стволи автоматів почервоніли, — змалював бойові будні на передовій стрілець солдат Кирило Хоменко.

На небезпечній «нульовій смузі» вкотре вимальовується образ справжнього українського солдата: сильного духом, безстрашного, вольового. Саме він зупинив масове кровопролиття на Донбасі й не пустив війну в інші регіони України. Коли бачиш рішучість у втомлених очах наших хлопців, то вкотре переконуєшся, що таких воїнів не зламати й не перемогти. «Хортиця» на Донбасі — це український форпост. Цю фортецю нікому не підкорити й не завоювати.

Стрілець батальйону солдат Кирило Хоменко на опорному пункті

В'ячеслав ДІОРДІЄВ

Зараз бійці проводять більшість навчального часу на полігонах

ВІЙСЬКО НАВЧАЮТЬ ТОГО, ЩО ПОТРІБНО НА ВІЙНІ

Нині бойова підготовка базується на досвіді АТО та країн-членів НАТО

Уже понад два роки тривають бойові дії на Сході нашої країни. За цей час українська армія стала однією з найбільш боєздатних. У війську оновлюється та модернізується техніка, військовослужбовці набули досвід ведення сучасної війни. Змінилася і система підготовки бійців. Якщо раніше все переважно зводилося до лекцій в аудиторіях та статичних стрільб, то зараз бійці проводять час головним чином на полігонах. Як саме змінилися підходи до організації бойової підготовки, розповідає ТВО начальника Центрального управління підготовки та повсякденної діяльності військ (сил) Збройних Сил України полковник Ігор Красота.

— Із початком проведення АТО у Збройних Силах України впроваджено основний підхід до індивідуальної та колективної підготовки: «Навчати війська того, що потрібне на війні», — повідомив офіцер. — Усі заняття з бойової підготовки проводяться комплексно (на навчальних місцях із вогневої, тактичної, інженерної підготовок, водіння, військової топографії, тактичної медицини) з максимальним фізичним та морально-психологічним навантаженням. До того ж командирам усіх ланок надане право самим визначати порядок та тематику занять для досягнення визначених бойових спроможностей підпорядкованих військових частин та підрозділів.

За словами полковника Ігоря Красоти, навчальний час на вивчення військово-спеціальних дисциплін та практичну підготовку збільшено на 25%. Зараз він становить 45–50% для курсантів і 70% для офіцерів на курсах перепідготовки та підвищення кваліфікації. При цьому не менше 30% практичних занять на полігонах проводяться в нічних умовах.

— Зараз на курсах підготовки та перепідготовки при вищих військових навчальних закладах запроваджено нові форми навчання, — розповів полковник Ігор Красота. — Зокрема проводяться заняття із ситуаційним програванням імовірних дій або тих, які відбувалися в межах АТО, спільні групові вправи зі зведеними офіцерськими колективами з різних навчальних груп родів військ та спеціальних військ. Також усі офіцери навчаються військово-медичної підготовки й тактичної медицини, порядку пошуку та знешкодження мінно-вибухових пристроїв, антиснайперських дій, захисту від засобів ураження. Окрім цього, на кожному практичному занятті відпрацьовується протидія диверсійно-розвідувальним групам противника із застосуванням відповідних макетів, звукових (шумових) імітаторів тощо.

Після завершення підготовки кожен офіцер складає комплексний іспит у польових умовах (3 доби), в ході якого відпрацьовуються питання планування та управління боєм.

ЧАС НА ПРАКТИЧНУ ПІДГОТОВКУ ЗБІЛЬШЕНО НА 25%. ЗАРАЗ ВІН СТАНОВИТЬ 45-50% ДЛЯ КУРСАНТІВ І 70% ДЛЯ ОФІЦЕРІВ НА КУРСАХ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Змінився підхід і до підготовки солдатів та сержантів. Військовослужбовці, призвані до лав Збройних Сил України, перед відправкою в бойові частини направляються до навчальних центрів (кваліфіковані спеціальності) та на загальновійськові полігони (некваліфіковані спеціальності). У процесі підготовки активно використовується досвід збройних сил передових країн світу, а також країн-членів НАТО.

Перевага при відборі кандидатів на сержантські посади віддається особам, які мають бойовий досвід та лідерські якості, а також достатній досвід служби на солдатських посадах.

При цьому підготовка військовослужбовців, призваних на військову службу вперше, проводиться за новою програмою. Вона розроблена на досвіді проведення АТО та інших локальних війн.

Водночас підрозділи Високомобільних десантних військ тренуються вести бойові дії за стандартами НАТО, зокрема навчаються стрімко переходити від одного виду бою до іншого (оборона, контрнаступ, наступ, стабілізаційні дії тощо). Тактична обстановка, що створюється під час проведення таких заходів, максимально наближена до бойової та тієї, що виникала в ході АТО.

— Військовослужбовці постійно тренуються вести бойові дії в місті. Це передусім захоплення та утримання будинків і зачистка їх від противника. Для цього застосовується тактика дій малих груп (пар, трійок), — продовжив полковник Ігор Красота. — На навчальних полігонах створено макети будинків та інших споруд, за допомогою яких і проводиться відпрацювання підрозділами штурмових дій та інших питань.

Також відновлено підготовку штабів шляхом проведення командно-штабних тренувань (радіотренувань) із відпрацюванням планування бою, пересування на великі відстані, управління підрозділами, також і вночі. А у процес підготовки підрозділів та військових частин, що виходять із зони АТО, впроваджено заходи відновлення боєздатності за затвердженими алгоритмами та методиками.

Велика увага приділяється і відпрацюванню дій тактичними групами. Проведення таких заходів значно підвищує вогневий потенціал, дозволяє виконувати більше завдань і витрачати менше часу на узгодження рішень у процесі ведення бою, адже всі підрозділи, що входять до складу тактичної групи, управляються одним командиром.

До типового складу тактичної групи, як правило, входять механізований (мотопіхотний, аеромобільний, повітрянодесантний), танковий та артилерійський підрозділи.

— Окрім того, ми продовжуємо вносити зміни до керівних документів із організації бойової підготовки, — додав полковник Ігор Красота. — Зокрема, вже розроблено та введено в дію нову Концепцію підготовки Збройних Сил України та нові програми бойової підготовки — як індивідуальної, так і колективної. Триває робота з переопрацювання чинного Курсу стрільб зі стрілецької зброї та бойових машин, розробляються методичні посібники з безпеки під час бою тощо. При цьому всі нововведення базуються на знаннях та навичках, набутих військовими частинами в ході АТО, а також на досвіді країн-членів НАТО.

Роман ВУС

ЧЛЕНСТВО В АЛЬЯНСІ ВИМАГАЄ СУМІСНОСТІ СИЛ

Головним завданням у сучасних відносинах «особливого партнерства» України з НАТО є «досягнення критеріїв», необхідних для набуття членства в Альянсі

Згідно зі Стратегією сталого розвитку «Україна 2020», українська армія має бути реформована за стандартами НАТО до 2020 року

У НАТО готові до розширення. Але до ухвалення рішення про вступ нового члена ця організація повинна з'ясувати, чи відповідає країна її стандартам. На переконання експертів, для вступу до НАТО Україна повинна вдосконалити своє військо, модернізувати його.

Проте, за словами професора Дипломатичної академії України Григорія Перепелиці, в умовах російсько-української війни НАТО не готове дотримуватися принципу «відкритих дверей».

— Така неготовність Альянсу надати Україні членство, попри зобов'язання Бухарестського (2008 р.) саміту та запевнення генсека НАТО, обумовлюється побоюваннями наразитись на війну з Росією, — пояснив він під час виступу перед слухачами Національного університету оборони України імені Івана Черняховського в межах XVI Міжнародного тижня.

Посилаючись на відомого британського аналітика Джеймса Шерра, професор Григорій Перепелиця зазначив, що психологічно Росія вже перебуває у стані війни з НАТО. Зміцнюючи систему стримування у країнах Балтії, Альянс визнає як цей факт, так і аксіому «хочеш миру — готуйся до війни».

Перебуваючи у стані війни з Росією, Україна не може отримати запрошення на членство від НАТО, оскільки не відповідає одній із основних вимог членства — «членство в НАТО має зміцнювати не тільки безпеку країни-члена, а й безпеку Альянсу». Членство України, як зазначає Джеймс Шерр, «поставить Альянс перед безпосередньою необхідністю застосувати статтю 5 і очевидним ризиком ядерної війни. Неможливо навіть уявити, що Альянс, який розділило питання щодо надання Україні озброєння, зможе об'єднатися навколо надання Україні членства».

Проте російська гібридна війна проти України — це виклик не тільки Україні, але й усьому світовому порядку. Насамперед — європейській безпеці, основною опорою якої є НАТО. Тож якщо в Альянсі немає бажання захищати Україну від російської військової агресії, він принаймні має усвідомити рівень цієї загрози для самого НАТО.

— На сьогодні в Альянсі є усвідомлення того, що Росія веде агресивну війну проти України, порушуючи європейський порядок, встановлений після закінчення «холодної війни», — зазначив Григорій Перепелиця.

У НАТО також є консенсус стосовно таких ключових моментів: «Цей конфлікт становить загрозу системного характеру. Кремль не може дозволити собі поразку в Україні, але водночас йому не можна дозволити здобути перемогу. Ескалацію воєнних дій в Україні не можна виключати. Для відповіді на цей виклик НАТО має узгодити власні інструменти та прийоми стримування із загрозами «нового покоління», зокрема застосування інформаційної та гібридної війни проти слабких держав, вразливих до вторгнення, провокацій та підривної діяльності».

«ЧЛЕНСТВО В НАТО МАЄ ЗМІЦНЮВАТИ НЕ ТІЛЬКИ БЕЗПЕКУ КРАЇНИ-ЧЛЕНА, А Й БЕЗПЕКУ АЛЬЯНСУ»

При цьому експерти зазначають, що європейська система стримування та оборони в цілому буде поставлена під удар, якщо Росія досягне своєї мети в Україні. Саме тому потрібно докласти всіх можливих зусиль, аби не допустити територіального розпаду України та хаосу всередині держави. «Російський виклик», схоже, є проблемою на довготривалу перспективу. Успішний і сталий механізм політичного врегулювання потребуватиме рішучості, мудрості та терпіння.

Якщо ж є таке усвідомлення, то українське експертне коло ставить такі запитання: яке місце НАТО відводить Україні в європейській системі стримування та оборони в цілому і які відносини Альянс має вибудовувати з Україною в цій системі, якщо він не має наміру приймати її в свої члени в перспективі?

Як зазначає Джеймс Шерр: «Наразі НАТО ще не досягло консенсусу в одному з найважливіших питань — надання Україні інструментів для самозахисту. На гуманітарному рівні надання військової допомоги не викликає суперечок. Постачання військових пайків, одягу, взуття та уніформи не є предметом дискусій всередині Альянсу. Навіть створення груп радників та тренерів не викликає серйозних заперечень, особливо, якщо така допомога надається під національними прапорами, а не під кольорами НАТО».

Із напрямів, визначених Хартією про особливе партнерство, пріоритетними є посилення спроможностей України для забезпечення власної безпеки та підвищення оперативної сумісності Збройних Сил України із силами Альянсу.

На переконання експертів, ця ситуація показує, що НАТО має підтримувати свою репутацію потужної безпекової і оборонної організації. Звісно, Росія може сприймати таку нерішучість і пересторогу Альянсу не як мудрість і терпіння, а як його слабкість. Проте саме така позиція НАТО змінює акцент у напрямах двостороннього співробітництва з Україною.

Підготував Вадим КОВАЛЬОВ

ЕКСПЕРТНА ДУМКА

Джеффрі Ларсен, директор із питань досліджень Оборонного коледжу НАТО, США:

— Від часу закінчення «холодної війни» НАТО зазнала фундаментальної трансформації своїх політичних і військових характеристик. Вона зіткнулася з проблемою «самооновлення», щоб зберегти свою відповідність новим реаліям сфери безпеки. Це завдання має постійний характер, оскільки середовище безпеки зазнає стрімких трансформацій. Для Альянсу, як і для інших гравців на міжнародній арені, збереження авторитету стало непростим питанням, особливо протягом останніх двох років.

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ СПІВРОБІТНИЦТВА В ОБОРОННІЙ СФЕРІ В КОРОТКОСТРОКОВІЙ ПЕРСПЕКТИВІ:

1. Воєнно-політичний діалог.
2. Досягнення максимального рівня сумісності Збройних Сил України з НАТО та нарощування спільних спроможностей.
3. Оборонно-технічне співробітництво.
4. Забезпечення внеску в міжнародну безпеку.

Для реалізації зазначених завдань широко використовуватимуться можливості Спільної робочої групи Україна — НАТО з питань військової реформи та проектів розбудови потенціалу, що здійснюються в її межах, Процесу планування та оцінки сил, Робочого плану Військового комітету Україна — НАТО, трастових фондів Україна — НАТО, дорадчої допомоги, яка надається радниками від країн-членів Альянсу, Офісу зв'язку НАТО в Києві та відповідних структур Альянсу. Завдання становитимуть основу Річних національних програм співробітництва України з НАТО.

ОБОРОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЗОСЕРЕДЖЕНЕ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ТАКИХ КЛЮЧОВИХ ЗАВДАНЬ:

— суттєвого зміцнення обороноздатності держави, посилення оперативних спроможностей Збройних Сил України, інших військових формувань, їхньої готовності до виконання завдань за призначенням;

— подальшої трансформації сектору оборони відповідно до євроатлантичних стандартів.

ОСНОВНІ ЕТАПИ СПІВПРАЦІ УКРАЇНА-НАТО

• Діалог розпочався відразу по закінченні холодної війни, коли Україна, яка щойно набула державну незалежність, вступила до Ради північноатлантичного співробітництва (1991 рік) і програми «Партнерство заради миру» (1994 рік).

• Відносини набули подальшого розвитку після підписання 1997 року Хартії про особливе партнерство, на основі якої було започатковано Комісію Україна — НАТО (КУН), що мала опікуватися розвитком співпраці.

• Надалі співпраця поглиблювалася на взаємовигідних засадах, причому Україна єдиною серед держав-партнерів брала активну участь в усіх операціях і місіях під проводом НАТО.

• НАТО надає першорядного значення підтримці всеосяжних перетворень у галузі безпеки і оборони України. Ці реформи є вирішальними для демократичного розвитку України й зміцнення її здатності забезпечувати власну оборону.

• Через російсько-український конфлікт НАТО розширила підтримку, що надається Україні для розвитку потенціалу і розбудови можливостей.

«ПАРУС» ДЛЯ РОЗВІДНИКІВ «ЗАЛІЗНОЇ» БРИГАДИ — ЯК ВІТРИЛО НА БУРЕМНИХ ХВИЛЯХ ВІЙНИ

Завдяки начальнику розвідки 24-ї окремої механізованої бригади та його підлеглих командування з'єднання завжди знає, чим зараз «дихає» ворог

З нинішнім начальником розвідки 24-ї окремої механізованої Бердичівської «Залізної» бригади імені князя Данила Галицького майором Валерієм Левченком з позивним «Парус» кореспонденти «Народної армії» познайомилися, ще коли він був «мером мимоволі» міста Сіверськ на Луганщині. На той час — влітку 2014 року — Валерій обіймав посаду командира роти. Він із тезкою, також командиром роти Валерієм Н., у складі ротних тактичних груп із двох сторін атакували цей населений пункт і вибили з нього 400 найманців зловісної бригади бойовиків «Призрак».

Протягом тижня Левченко наводив у Сіверську законний порядок: вивішував над адмінбудівлями державні прапори, відновлював роботу правоохоронців, пожежників, комунальних служб, водо- та електропостачання. Невдовзі по тому його підрозділ здійснював наскрізний стрімкий рейд через луганський аеропорт до російського кордону, брав участь у тривалих важких боях в оточенні під Хрящуватим, втрачав побратимів та друзів.

І тільки на другий рік війни здійснилась його заповітна мрія — служити в тактичній розвідці…

…Першокурсником Валерій напередодні літньої курсантської відпустки отримав «двійку» на заліку з вогневої підготовки. Каменем спотикання для нього стала стрільба з пістолета, до якої він чомусь не був схильний. У ті часи брак старанності в навчанні карався відпусткою при навчальному закладі. Треба було негайно цьому запобігти, а конкретно — відстрілятися хоча б на «задовільно»…

Щиро кажучи, суто відпочинком у колі рідні Валерій не надто переймався. Він, корінний одесит, навчався в Інституті сухопутних військ у рідному місті, тож регулярно бував удома. Головним мотивом стало палке бажання бути в майбутній професії найкращим. Тут йому згодився вроджений талант приймати оригінальні ситуативні рішення. Хтось бігав по кафедрах і вициганював у педагогів «трієчку», хтось залучав до розв'язання проблеми впливових батьків. Валерій же знайшов на профільній кафедрі офіцера-аса з кульової стрільби, ветерана війни в Афганістані. Тому сподобався впертий курсант, і він кілька днів тренував хлопця в тирі. Для тих, хто розуміє: зараз сорокарічний розвідник з 70-ти метрів влучає в центр головної мішені з неабияк примхливого в бойовому застосуванні пістолета Макарова.

Як на мене, в нетривіальності рішень — уся офіцерська та людська суть майора Левченка. Наприклад, перед штурмом Сіверська влітку 2014 року він відправив туди розвідників на мотоциклі та тракторі, замаскувавши їх під місцевих мешканців. Коли ж накопичив достатньо інформації про сили ворога та його позиції, атакував угруповання бойовиків. Останнім не допомогли ні їхня чисельна перевага, ні танковий взвод та інша бронетехніка, зенітні установки і кулемети великого калібру. Ворог панічно тікав з містечка.

За тиждень ротна тактична група під командуванням «Паруса» вирушила в рейд у напрямку російського кордону, де без його чіткого керівництва підрозділу було б непереливки. Основним завданням командування визначило блокування траси Луганськ — Ростов-на-Дону поблизу села Хрящувате.

— У нас було 10 БМП, 3 танки, мінометна батарея, придана штурмова група батальйону «Айдар», — згадує Валерій про ті події. — Ми пройшли через луганський аеропорт, вийшли в заданий район і відразу натрапили на засідку. Одна з наших БМП підірвалась на танковій міні. Айдарівці швидко забрали поранених, а контужені вирішили залишитись у строю. Нас атакували із засідки. Ми ж пішли на них у лобову контратаку і знищили всіх бойовиків, взяли трофеї.

Далі, зі слів Валерія, рішення довелось приймати в шаленому темпі. По підрозділу почала гатити важка артилерія противника, зокрема й реактивна. Її вогонь був настільки щільним, що «Парус» зрозумів: у полі їм не втриматись, треба штурмувати й займати Хрящувате, допоки ротна тактична група не зазнала значних втрат.

НА УКРАЇНЦІВ ПОЛЮВАЛИ ПСКОВСЬКІ ДЕСАНТНИКИ ТА РОСІЙСЬКА ТАНКОВА РОТА, А МАРШРУТИ ПРОСУВАННЯ ПРОСТРІЛЮВАЛА ЇХНЯ АРТИЛЕРІЯ. ОДНАК ЗНИЩИТИ АБО ЗАГНАТИ ГРУПУ «ПАРУСА» В ГЛУХИЙ КУТ ВОРОГУ НЕ ВДАЛОСЯ

Пішли на штурм уже в сутінках. У село заходили з боєм під сильним мінометним обстрілом. Вибили ворога майже блискавично, ближче до ранку вдалось організувати оборону в населеному пункті та на підступах до нього.

— Десь о пів на четверту ранку оскаженілий ворог почав на нас справжнє багатоденне полювання. Противник промацував оборону підрозділу з усіх боків. У перших рядах атакували бойовики, їх прикривали танки і піхота росіян. Взвод старшого лейтенанта Артема Безбородова протягом перших діб знищив три російські танки. Наша мінометна батарея накрила й примусила замовкнути ворожий мінометний підрозділ. Бойові зіткнення поєднувались із масованими артилерійськими обстрілами наших позицій протягом двох тижнів.

З роти «Паруса» з 70-ти бійців через три дні боїв залишилось у строю 60. У «Айдара» — половина особового складу. Незабаром на допомогу мотопіхотинцям підійшла рота з 80-ї окремої аеромобільної бригади. Однак ворог постійно збільшував натиск, тож набагато легше не стало. До Дня незалежності всіх разом залишалося щось із 70 бійців! Уцілів тільки один танк, ворог знищив міномети та переважну більшість бронетехніки. Українці за наказом із бригади пробивалися з оточення, не маючи ані зв'язку, ані води й боєзапасу. На них полювали псковські десантники та російська танкова рота, а маршрути відступу прострілювала їхня артилерія. Однак знищити або загнати вцілілу групу в глухий кут ворогу таки не вдалося. Левченко вивів підрозділ у безпечне місце.

Зараз кавалер ордена Богдана Хмельницького III ступеня «Парус» командує розвідкою 24-ї бригади. У майора, як я швидко з'ясував на місці, є кілька особистих і доволі жорстких професійних правил. По-перше, служити під його керівництвом зможе тільки той, хто прийме за аксіому, що розвідник не має права на помилку та емоції. По-друге, в нього не затримуються ті, хто не розвивається в цій специфічній спеціальності. Оцінюється все: фізичні та психологічні дані, вміння мислити логічно в залежності від бойової обстановки, універсальне володіння стрілецькою та холодною зброєю. По-третє, у розвідники не потрапляють або швидко перестають ними бути ті, хто має слабкі знання в суміжних спеціальностях — від топографії і до, наприклад, саперної справи. Розвідник має бути універсалом. «Парус» і про

Майор «Парус», місто Сіверськ, липень 2014 року

себе іноді зауважує: «Мені подобається бути розвідником 24 години на добу. Якщо ти не фанатик — тобі місце деінде». Мабуть, завдяки такому підходу в 24-й бригаді завжди знають, чим зараз «дихає» ворог.

Дозволю собі музичне порівняння: розвідувальні або протидиверсійні міні-групи «Парус» з командирами своїх підрозділів формує, наче акорди підбирає. Якщо хоча б одна фальшива нота — не звучить мелодія, не той результат. А в розвідників це може означати або невиконання завдання з відповідними наслідками для батальйонів і бригади, або загибель групи. Тому право голосу тут мають навіть наймолодші, без урахування чинів і посад. Був прецедент, коли юнак Дмитро за позивним «Гіві» у виході за лінію зіткнення врятував усю групу тільки тому, що досвідчені бійці без вагань миттєво виконали його команду. А, скажімо, досвідченого снайпера з позивним «Кремінь» у розвідроті цінують не менше, ніж соліста в опері. І саме тому нащадку династії морських офіцерів «Парусу» розвідники беззастережно довіряють бути вітрилом на буремних хвилях цієї війни.

Віктор ШЕВЧЕНКО

«ВІТЕР» БУТОВСЬКОЇ ФОРТЕЦІ

Ротний 93-ї окремої механізованої бригади капітан Віталій Попович протягом року успішно командував обороною шахти «Бутовка» — однієї з найгарячіших точок на карті АТО

До війни «Вітер» — Віталій Попович — був успішним приватним підприємцем із Прикарпаття. Із початком російської агресії на Донбасі він активно займався волонтерською діяльністю, допомагав українським воїнам різними предметами армійської амуніції. А згодом, як тисячі справжніх чоловіків, і сам поповнив лави війська.

— Спочатку я планував укласти контракт у 3-му полку спецпризначення. Однак це потребувало певного часу, тож вирішив піти до війська добровольцем за мобілізацією, — розповідає «Вітер». — Спочатку мене, лейтенанта, направили до одного з навчальних центрів. А трохи згодом призначили командиром кулеметного взводу 93-ї омбр, який обороняв позиції на вентиляційному колекторі шахти «Бутовка».

Як і рік тому, сьогодні на цій позиції гаряче. Підрозділ «Вітра» тримав оборону під постійними обстрілами бойовиків з різних важких артилерійських систем, танків, мінометів. Нашим захисникам постійно загрожували і ворожі диверсанти. Підрозділ «Вітра», а це п'ять розрахунків великокаліберних кулеметів ДШК, займав позиції на південній стороні шахти, які виходили якраз на облаштовані опорники противника в колишньому депо. «Вітер» керував діями свого взводу на самісіньких «нульових» постах. Адже ніщо так не піднімає бойовий дух солдатів, як командир, який не ховається за спинами підлеглих.

— Перші 2–3 тижні на «Бутовці» було надзвичайно складно. Противник знав про нову ротацію і цілодобово випробовував нас на міцність, — пригадує Віталій. — Додавало труднощів і те, що територія нашої позиції була дуже обмеженою, всього 150 на 400 метрів. А споруди шахти були добрими орієнтирами для артилерії бойовиків. Старі оборонні споруди та вогневі точки майже зруйнувалися від постійних обстрілів. Фактично на очах архітектура шахти помітно змінювалася. Особовому складу доводилося копати бліндажі та окопи здебільшого вручну, причому під інтенсивним вогнем противника, — поділився спогадами офіцер.

Капітан Віталій Попович

За кілька місяців «Вітер» був призначений командиром роти та взяв під своє командування оборону шахти.

Постійні обстріли та вогневі удари майже не припинялися. Особливо захисникам шахти дошкуляв ворожий танк, який виїжджав декілька разів на день зі сторони сонця та вистрілював весь боєкомплект. Наш герой пригадав випадок, коли ворожий танк виходив неподалік Ясинуватської розв'язки і випускав по шахті кілька снарядів, а потім розвертався та бив углиб своєї оборони. Пізніше хлопці дізналися, що цей танк таки був знищений у районі ДАПу.

Не раз обстановка складалася так, що ротний кілька ночей поспіль не стуляв очей, постійно сидів перед камерою спостереження та обходив пости, бо переймався за безпеку своїх людей. Навіть коли під час потужних обстрілів бійці спускалися в укриття шахти, ротний залишався на поверхні, контролював обстановку, щоб вчасно попередити про штурм.

ЗА РІК В АТО «ВІТЕР» ПРОЙШОВ БОЙОВИЙ ШЛЯХ ВІД ЛЕЙТЕНАНТА ДО КАПІТАНА

За словами «Вітра», під час оборони позицій на шахті було небезпечно, важко фізично та психологічно. Однак хлопці вистояли. Серед них багато справжніх героїв. Наприклад, Олександр Демидов знищив чимало цілей, був поранений. Після лікування знов повернувся в підрозділ на захист шахти. А контрактник Максим Синельник, який у бою втратив око, сьогодні бажає далі служити та воювати. І таких воїнів, вірних синів України, чимало.

За рік в АТО «Вітер» пройшов бойовий шлях від лейтенанта до капітана. Він став авторитетним ротним командиром. У планах офіцера підписання контракту з оборонним відомством, адже він відчуває свою відповідальність за долю Батьківщини, своїх бійців, з якими пройшов крізь пекло війни.

Валентин ШЕВЧЕНКО

«СТАФФ» І «ОСА» — ПОЗИВНІ ДВОХ ДРУЗІВ-РОТНИХ, ЛУНАЮЧИ В ЕФІРІ, СПОВНЮВАЛИ БОЙОВИКІВ ЖАХОМ

Друзі з дитинства, а нині командири рот 93-ї окремої механізованої бригади з позивними «Оса» та «Стафф» протягом року пліч-о-пліч воювали в одній із найгарячіших точок зони АТО — селищі Піски. Війна для цих 21-річних лейтенантів розпочалася торік, одразу після випуску з Національної академії сухопутних військ.

Хлопці родом із мальовничого Закарпаття. Потоваришували вони ще на першому курсі, коли навчалися в Мукачівському ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою. Потім друзі разом навчалися у військовому виші.

У 93-й омбр бракувало офіцерів, тож молодих лейтенантів одразу призначили ротними. «Стафф» очолив 7-му, а «Оса» — 9-ту роту.

— Прибувши в Піски, ми як командири перш за все мали провести рекогносцировку, грамотно організувати оборону, правильно розподілити вогневі засоби, зібрати максимум інформації про противника, налагодити взаємодію між взводами, позиціями та сусідами. Спочатку в нас бракувало вогневих засобів великого калібру піхотного озброєння (ДШК, НСВТ, СПГ). Лише через три місяці 9-ту роту посилили однією БМП, — пригадують ротні.

Тоді, навесні минулого року, в Пісках було спекотно, наче в пеклі. Бойовики постійно гатили по українських воїнах із танків та іншого важкого озброєння, здійснювали диверсійні вилазки, хотіли перевірити на міцність воїнів, які щойно прибули за ротацією. Але наші хлопці виявилися міцними горішками…

Кількома групами одночасно з кількох напрямків «Стафф» здійснив наліт на ворожі позиції. Піхотинці «зачистили» КП ворожої роти та їхній «опорник». Тоді у бойовиків було майже два десятки загиблих та поранених, було знищено кілька одиниць автомобільної техніки.

Після цього противник вирішив атакувати наші позиції за допомогою артилерії та бронетехніки й за підтримки штурмових груп. Вогонь вівся «з усіх стволів». Від вибухів запалювальних боєприпасів палали всі Піски…

— Ніколи не забуду, як на нас уперше виїхали кілька ворожих танків Т-72, а за кілька хвилин пролунав вибух, — пригадує «Оса». — Я тоді бігав по дахах, корегував вогонь артилерії. Невдовзі один із ворожих танків знищили. Влучним та інтенсивним вогнем нам вдалося змусити противника відійти на свої позиції.

А одного разу, проводячи розвідку, піхотинці помітили нещодавно обладнані позиції бойовиків та зіткнулися з їхньою розвідувальною групою. Після вогневого контакту обидві сторони відійшли. Однак наші хлопці вирішили довести, хто господар у цьому районі й змусити бойовиків триматися подалі від наших позицій.

— Трьома групами (вогнева, штурмова та прикриття) ми здійснили наліт на ворожий «опорник», закидали їхні бліндажі гранатами. Я забіг до ворожого бліндажа, як раптом пролунала черга з ПКМа. Миттєво пролетіла думка — все, кінець… На щастя, кулі пройшли в кількох сантиметрах від мене… Я влучно відповів автоматною чергою, — завершив розповідь «Оса».

Проти підрозділів 93-ї бригади тоді у Пісках воювала так звана бригада «Восток» та 2-й мотострілецький батальйон, який очолював колишній ук-

Друзі з дитинства, а нині командири рот 93-ї окремої механізованої бригади «Стафф» (ліворуч) і «Оса»

раїнський офіцер ВМС, зрадник, комбат із позивним «Крим». Противник знав, що командири рот, які тримали оборону наших позицій, — молоді лейтенанти. Але наші хлопці так воювали, що згодом позивні двох друзів-ротних «Стафф» і «Оса», які лунали в ефірі, сповнювали бойовиків жахом.

На одній із ворожих позицій піхотинцям дошкуляли добре підготовлені гранатометники бойовиків. Вони просто зі свого бліндажа кілька разів на день вели прицільний вогонь по наших опорниках. Коли терпець урвався, «Оса» разом із гранатометним відділенням (розрахунком СПГ та гранатометом РПГ-7) підібралися якнайближче до ворожої позиції. Кількома прицільними пострілами їхній бойовий пост був знищений. Того дня ротний «Оса» разом із бійцем зайшли на їхню позицію та прихопили трофей — піхотний варіант великокаліберного кулемета НСВТ «Утес».

Під час вогневих контактів та бойових зіткнень сторін у переважній більшості перемоги були за нашими хлопцями. Тому противник із нетерпінням чекав ротації підрозділів «Оси» та «Стаффа».

Бойові офіцери розповідають, що прийшли до своїх підрозділів наймолодшими — тоді їм було лише 21. Чимало з їхніх підлеглих були на десятки років старшими за них — люди різних професій, з різними долями. Але бойові дії відразу показали, хто на що здатен. Молоді ротні завоювали у підрозділах величезну повагу за офіцерську грамотність та чоловічу сміливість.

Валентин ШЕВЧЕНКО

У ВІЙСЬКУ СТВОРЕНО РЕЗЕРВ РЕЧОВОГО МАЙНА В МАЙЖЕ П’ЯТДЕСЯТ ТИСЯЧ КОМПЛЕКТІВ

Для військовослужбовців Збройних Сил України розробляються новий дизайн як повсякденної, так і парадної форми одягу, а замість демісезонних берців запроваджуватимуться окремо літній та зимовий зразки

На запитання наших читачів щодо тилового забезпечення війська під час «гарячої» телефонної лінії в редакції газети «Народна армія» відповідали заступник начальника Центрального управління речового забезпечення Збройних Сил України Тилу Збройних Сил України полковник Юрій Тимченко та старший офіцер відділу забезпечення майном Центрального управління продовольчого забезпечення Збройних Сил України Тилу Збройних Сил України підполковник Андрій Шайденко.

Кореспондент «НА»:

— Цьогорічні потреби речового забезпечення Збройних Сил України профінансовано лише на 20 відсотків від необхідного. Зважаючи на це, на які першочергові потреби доводиться спрямовувати кошти? Коли передбачається надходження решти?

— Поточного року для належної організації процесу речового забезпечення і лазне-прального обслуговування необхідно 10 млрд гривень. У 2016 році наша служба отримала лише п’яту частину від потреби. За таких умов були змушені спрямувати отримані кошти на забезпечення особового складу насамперед польовою формою одягу, а також засобами індивідуального захисту. Звісно, ми дуже сподіваємося на дофінансування.

Сержант Микола П., м. Запоріжжя:

— Яке речове майно необхідно обов’язково здавати на склад у разі звільнення військовослужбовців, які були призвані за мобілізацію?

— При звільненні військовослужбовці повинні здавати на речовий склад своєї військової частини інвентарне майно. А саме — костюм для захисту від води, спальний мішок, каремат, засоби індивідуального захисту (шолом та бронежилет), чохол до шолома, флягу, казанок, плащ-намет, маскувальний костюм, гумові чоботи, тактичні окуляри та розвантажувальну систему. Решта речового майна залишається в користуванні військовослужбовців.

Окремо хочу акцентувати увагу на тому, що на сьогодні військовослужбовці Збройних Сил України на 100% забезпечені основним комплектом польового обмундирування та взуття.

На фото (зліва-направо): тимчасовий виконувач обов’язків головного редактора «Народної армії» полковник Анатолій Маркевич, заступник начальника Центрального управління речового забезпечення Збройних Сил України Тилу Збройних Сил України полковник Юрій Тимченко, старший офіцер відділу забезпечення майном Центрального управління продовольчого забезпечення Збройних Сил України Тилу Збройних Сил України підполковник Андрій Шайденко

Крім того, нині проводиться планова (сезонна) заміна обмундирування і вже створено резерв речового майна в розмірі близько із 50-ти тисяч комплектів.

Молодший сержант Степан Р., м. Гайсин:

— Чи повинна військовослужбовцям видаватися фурнітура до польової форми одягу (нашивки, шеврони, емблеми, погони тощо)?

— Чинними нормами речового забезпечення це не передбачено. Тому військовослужбовці змушені самостійно купувати перелічені вами елементи. Фахівці речової служби розіслали у військові частини роз’яснення, де вказано, якого саме зразка має бути фурнітура для польової форми одягу. Такі ж роз’яснення отримали й виробники цієї продукції.

Підполковник запасу Андрій Я., м. Вінниця:

— Я звільнився з військової служби 2010 року, але мені й досі не виплачено компенсацію за недоотримане речове майно. Коли зі мною розрахуються?

— Дійсно, порушена вами проблема нині стоїть дуже гостро. Адже, як відомо, доволі тривалий період Збройні Сили України фінансувалися за залишковим принципом, що й призвело до виникнення такої ситуації. На жаль, достеменно невідомо, коли саме вона почне вирішуватися, адже все залежатиме від надходження коштів із державного бюджету на цю статтю видатків. Зауважу, що поточного року кошти за напрямом речового забезпечення спрямовані на закупівлю речового майна.

— Чому на сьогодні військовослужбовці в органах військового управління мають інші терміни носіння польової форми одягу, ніж у військах? З чим це пов’язано?

ЯКІСТЬ ТА РІЗНОМАНІТНІСТЬ СУХИХ ПАЙКІВ ДОЗВОЛИТЬ ВЖИВАТИ ЇХ УПРОДОВЖ ДВАДЦЯТЬ ОДНОЇ ДОБИ ПОСПІЛЬ

«Родзинкою» нового сухпаю є те, що перед вживанням його не потрібно буде розігрівати на вогні

Протестовані нещодавно в зоні АТО нові сухі пайки почнуть надходити до війська вже до кінця поточного року. Як повідомили «Народній армії» в Центрі розвитку та супроводження матеріальних засобів Збройних Сил України, на це варто розраховувати в разі прийняття змін до норм харчування військовослужбовців вітчизняного війська та інших військових формувань, які затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року № 426.

Нині в Міністерстві оборони ініційовано та підготовлено проект відповідної постанови уряду, яким передбачається внесення доповнення до чинних норм харчового забезпечення. Новий раціон сухого пайка пропонується додати до діючих норм як окремий добовий польовий набір продуктів. Тепер документ проходить внутрішнє узгодження у відповідних інстанціях військового відомства.

У пояснювальній записці до документа йдеться про те, що нова норма дозволить забезпечувати військовиків, які перебувають у зоні АТО, якісним, повноцінним харчуванням у разі неможливості готувати їжу із продуктів за основною нормою. Особливістю нововведення є те, що за потреби пропонується пораціонна (окремо сніданок, обід та вечеря) видача зазначених продуктових наборів. Окрім цього, пропоновані стандарти нового сухого пайка передбачають таку якість та різноманітність його складових, яка дозволить вживати їх упродовж двадцяти однієї доби поспіль. Безпечність, збалансованість та доцільність використання нових сухих пайків підтверджують висновки державних експертних установ, зокрема фахівців ДУ «Інститут громадського здоров’я ім. О.М. Марзєєва» Національної академії медичних наук та ДП «Науковий центр превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки ім. академіка Л.І. Медведя».

Ще однією «родзинкою» нового сухпаю є те, що перед вживанням його не потрібно буде розігрівати на вогні. У комплект до кожного раціону входитиме спеціальний безполуменевий нагрівач, який за своїми технічними характеристиками забезпечуватиме температуру розігрітої страви не менше 40 градусів за Цельсієм. Це не лише значно спростить приготування їжі до вживання, а й сприятиме маскуванню при виконанні бойових завдань. Також за новою нормою до кожного раціону сніданку, обіду чи вечері буде видаватися бутильована питна вода з розрахунку 0,5 л на раціон.

Найближчим часом проект змін до постанови буде надісланий на узгодження до відповідних органів державної влади. Тож варто сподіватися, що в недалекому майбутньому наші бійці навіть за умов неможливості приготування гарячої їжі харчуватимуться якісними, поживними та смачними стравами з нових польових наборів.

Іван СТУПАК

— Насамперед зі специфікою завдань, які доводиться виконувати особовому складу цих підрозділів. Тому в органах військового управління військовослужбовці отримують два комплекти «костюм літній польовий» на три роки. І навпаки, терміни носіння повсякденної форми одягу в них коротші. Оскільки на складах повсякденної форми сьогодні немає, а її закупівля не передбачається, то можна отримати польову форму одягу замість повсякденної. Такі варіанти допускаються.

ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ, ЩО ВЖЕ ЦЬОГО РОКУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ З НАСТАННЯМ ХОЛОДІВ ПЕРЕВЗУЮТЬСЯ В НОВІ ЗИМОВІ ЧЕРЕВИКИ

Костянтин В., військовослужбовець, 30-та окрема механізована бригада:

— Чому в нашій військовій частині не замінили вчасно костюми літні польові? Старе обмундирування ми носимо вже другий термін.

— Цей випадок є винятком з правила. Можливо, тут провина вашого командира частини та начальника речової служби. Адже польову форму для забезпечення підрозділів, які знаходяться в зоні АТО, видано в повному обсязі. Навіть вдалося створити певні запаси. Ми візьмемо на контроль ваше запитання, і сподіваюся, що після спілкування з начальником речової служби проблема буде найближчим часом вирішена.

Валентин У., військовослужбовець Одеського гарнізону:

— Чи передбачається в майбутньому змінити дизайн та якість нашої повсякденної форми одягу? Якщо так, то чи буде вона схожа на форму військових країн-членів НАТО?

— Так, зараз ми активно здійснюємо розробку сучасних як повсякденних, так і парадних однострої. Уже створені їхні експериментальні зразки. Слід зауважити, що вони зазнали принципових якісних змін. Зокрема, якість матеріалів, погони стануть меншими за розміром та зручнішими, а сорочки заправлятимуться у брюки тощо. Загалом у новій формі військовослужбовець виглядатиме більш підтягнутим та молодцюватим.

— На сьогодні на забезпеченні військовослужбовців є тільки демісезонний варіант черевиків з високими берцями. Відверто кажучи, літом у них жаркувато. Чи передбачається в майбутньому перехід окремо на літні та зимові черевики?

— Так, такий перехід нами запланований. Уже розроблений зимовий варіант армійського взуття, який пройшов у військах дослідне носіння. Передбачається, що вже цього року військовослужбовці Збройних Сил України з настанням холодів перевзуються в нові зимові черевики. Відповідно, на літній сезон наступного року їм видадуть літній варіант, який зараз активно розробляється нашими спеціалістами.

Дмитро Г., капітан, Харківський гарнізон:

— Коли планується впровадження у Збройних Силах України нових камуфльованих костюмів типу «Варан», які зараз носять винятково спецпризначенці?

— Слід зауважити, що «Варан» — це назва маскувального малюнка. Конструкція костюмів літніх та склад тканини з малюнком «Варан» нічим не відрізняється від костюмів літніх, якими сьогодні забезпечені військовослужбовці. Експериментальна партія костюмів літніх з маскувальними малюнком «Варан» нині проходить дослідне випробування у військах. Перш ніж приймати остаточне рішення, слід дочекатися результатів випробувань.

Кореспондент «НА»:

— В якому обсязі профінансовані цьогорічні потреби продовольчого забезпечення вітчизняного війська?

— На продовольче забезпечення Збройних Сил України поточного року передбачені видатки в сумі 3207 млн грн. Фінансування здійснюється відповідно до помісячного розпису асигнувань загального фонду. Станом на початок травня профінансовано 100 відсотків видатків за січень-квітень у сумі 924,3 млн грн.

Федір З., військовослужбовець, м. Кривий Ріг:

— Чи є можливість замість щоденних обідів для контрактників у пунктах постійної дислокації отримувати грошову компенсацію, і яку суму вона має становити?

— Так, діючими керівними документами передбачено, що військовослужбовці служби за контрактом рядового та сержантського складу в пунктах постійної дислокації можуть безкоштовно обідати в ті дні, коли вони перебувають на службі. За власним бажанням вони також можуть отримати замість обідів грошову компенсацію.

Микола Б., військовослужбовець, м. Львів:

— У березні поточного року мав би закінчитися експеримент із харчування військовослужбовців, який проводився у двох визначених військових частинах Львівського та Одеського гарнізонів. Передбачалося, що після цього на таку систему харчування перейдуть усі Збройні Сили України. Але термін проведення експерименту продовжили до кінця цього року. З чим це пов'язано?

— Дійсно, було прийнято рішення щодо продовження експерименту в двох визначених пілотних частинах до кінця поточного року. Це було викликано бажанням розширити коло його учасників, тобто долучити до нього кілька нових частин, які дислокуються в зоні проведення антитерористичної операції. Вислухати їхні відгуки та пропозиції. І лише після цього прийматиметься остаточне рішення стосовно термінів стовідсоткового переведення війська на нову форму харчування. Але тільки за наявності фінансового ресурсу для реалізації цього проекту.

Валентина Швець, мати військовослужбовця строкової служби, м. Дніпропетровськ:

— Чи передбачається у військових гарнізонах відновити систему державного «Військторгу», зокрема відкрити у військових частинах кафе, де б військовослужбовці мали можливість придбати молочну продукцію, солодощі, випити чаю або кави?

— Хочемо вас заспокоїти: на сьогодні система «Військторгу» працює у звичному режимі, її ніхто не ліквідовував. Дійсно, в деяких військових частинах такі кафе позакривали через їхню збитковість. Але там, де такі заклади були рентабельними, вони досі функціонують. А загалом це запитання більше стосується строковиків. У них у залежності від військової частини і специфіки виконання завдань можливість відвідати торгівельний заклад та придбати собі там певний перелік продуктів завжди є. Навіть і в тих гарнізонах, де таких кафе немає, командири постійно організовують централізовані виїзди до магазинів, розташованих у безпосередній близькості до військових частин.

Військовослужбовці Одеського гарнізону:

— Чи передбачається в майбутньому повернення до отримання особами офіцерського складу продовольчих пайків, видача яких була припинена на початку 2000-х років?

— Ні, від такої практики в арміях провідних країн, а також у Збройних Силах України відмовилися остаточно. Адже раніше це було обумовлено низкою причин об'єктивного характеру. Насамперед тим, що розмір грошового забезпечення військовослужбовців був невисоким, до того ж виплачували його із затримками. Тому продпайок дозволяв військовому належно харчуватися. Сьогодні в них такої потреби немає, військовослужбовці забезпечуються безкоштовним харчуванням, зокрема й під час несення служби в добовому наряді.

Олександр Ж., старший солдат, проходить службу в зоні АТО:

— Чи відрізняється раціон харчування військовослужбовців у пунктах постійної дислокації та тих, що задіяні у проведенні антитерористичної операції?

— Так. Відповідно калорійність норми №1 становить 4335 ккал, а калорійність норми в АТО — 4800 ккал. Усім категоріям військовослужбовців Збройних Сил України, які беруть безпосередню участь в антитерористичній операції, до основної норми №1 — загальновійськова — на добу додатково видається: печиво — 50 г, м'ясо — 125 г (загалом 375 г), масло — 20 г, молоко незбиране — 100 г, молоко незбиране згущене з цукром — 20 г, яйця — 3 штуки (загалом на тиждень 5), цукор — 10 г, чай — 1 г з урахуванням можливостей зберігання продуктів, що швидко псуються та замінюються на консервовані.

Крім того, на кожного військовослужбовця щодень видається 1,5 л води питної бутильованої незалежно від пори року. Це пов'язано з тим, що бійці в зоні АТО постійно перебувають у польових умовах та виконують специфічні завдання.

Записали Сергій ВОРОНКОВ,
Ігор ПАРУБСЬКИЙ,
Роман ВУС

«ГАРЯЧА» ЛІНІЯ

КОНТАКТНИЙ ТЕЛЕФОН «ГАРЯЧОЇ» ЛІНІЇ ТИЛУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ — (044) 483-35-72; 483-59-63

ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ПОЛЬОВОЮ ФОРМОЮ НА 100 ВІДСОТКІВ

За бажанням військовослужбовців замість одних предметів речового майна, передбачених нормами забезпечення, їм можуть видаватися інші. На цьому під час брифінгу, присвяченого питанням тилового забезпечення, наголосив начальник Тилу Збройних Сил України полковник Іван Гаврилюк. Він також поінформував про наказ Міністерства оборони України від 29.04.2016 року № 232 «Про речове забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України». Ним, зокрема, встановлено норми забезпечення військовослужбовців польовим обмундируванням і спорядженням, повсякденною формою одягу, спеціальним обмундируванням та майном як у мирний час, так і в особливий період. Полковник Іван Гаврилюк також зазначив, що на сьогодні військовослужбовці вітчизняного війська забезпечені основним комплектом польового обмундирування та взуття на 100 відсотків. Окрім того, відбувається й планова (сезонна) заміна обмундирування.

При цьому бійці звільняються у військовій формі одягу, що перебуває у їхньому особистому користуванні. Після здачі на склад обов'язкового переліку речей у нього залишається кашкет польовий, шапка зимова, шапка-феска, костюм літній польовий, куртка польова утеплена, штани польові утеплені, рукавички зимові, білизна натільна (фуфайка з короткими рукавами), труси, білизна тепла, шкарпетки літні та зимові, черевики з високими берцями, ремінь поясний та брючний, мішок речовий.

За словами полковника Івана Гаврилюка, продовольче забезпечення Збройних Сил здійснюється комбінованим способом із залученням суб'єктів господарювання. У військових частинах, які перебувають на полігонах або в пунктах постійної дислокації — через надання послуг суб'єктами господарювання. При цьому в районах проведення бойових дій суб'єкти господарювання забезпечують бійців продуктами харчування.

Вартість зазначених послуг визначається шляхом проведення комітетом конкурсних торгів Міністерства оборони процедур закупівлі (кожний суб'єкт господарювання має свою вартість) і на сьогодні становить: послуга з харчування в стаціонарних умовах — від 50,94 до 60,90 грн; послуга із забезпечення продовольством — від 36,96 до 49,32 грн; послуга із забезпечення продовольством у районі АТО — від 49,26 до 61,44 грн.

Микола ФЕДОРКІВ

Офіцери ЗС України проходять навчальні збори в ХУПС, де вивчають основи використання нової системи

У ЗОНІ АТО ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПОВІТРЯНУ ОБСТАНОВКУ ОНОВЛЮЄТЬСЯ ЗА ДЕКІЛЬКА СЕКУНД

«Віраж-планшет» можна розгорнути в польовому наметі, автомобілі чи бліндажі

На зміну застарілим технічним засобам частин протиповітряної оборони прийшла нова розробка харківських військових учених. Їхня автоматизована підсистема збору, обробки, відображення та аналізу інформації про повітряну обстановку «Віраж-планшет» довела на випробуваннях свою високу ефективність та спроможність точно відображати переміщення повітряних цілей у реальному часі. Саме тому її прийняли до використання на командних пунктах Повітряних Сил ЗС України.

Варто зазначити, що ця розробка значно скоротила час передачі інформації з вищого командного пункту (цілевказання або управління бойовою роботою). А з огляду на сучасні засоби повітряного нападу це стало дуже своєчасним.

Важливо, що оповіщення, управління і цілевказання батареям і взводам, як і раніше, проводиться тільки по радіо- або дротовому зв'язку. В цьому випадку переносні радіостанції не покривають відстань управління. Для розв'язання цієї проблеми розробники «Віраж-планшета» запропонували новітню систему управління та оповіщення. Було вирішено використовувати радіомодем типу Рута-ДМ 2400 мод «А», який передає інформацію на відстань до 5 км (результат польових випробувань) на планшетний комп'ютер.

При цьому непотрібно суттєвих капіталовкладень на виготовлення та експлуатацію підсистеми, що робить її особливо актуальною. Підраховано, що на одну бригаду потрібно близько 20 радіомодемів і стільки ж планшетів. Вартість одного комплекту радіомодема Рута-ДМ 2400 мод «А» з антеною і перетворювачем живлення становить близько 16000 грн, а планшета — 8500 грн.

У «ВІРАЖ-ПЛАНШЕТ» УСПІШНО РЕАЛІЗОВАНО СПОСІБ ЗБОРУ ІНФОРМАЦІЇ ЯК В АВТОМАТИЧНОМУ, ТАК І В РУЧНОМУ РЕЖИМАХ

Експлуатація харківської новинки в бойових частинах повністю підтвердила відповідність системи високим вимогам. Її розгортання в зоні АТО відіграло свою позитивну роль. Завдяки цій інновації вдалося зберегти управління чинними радіотехнічними підрозділами, забезпечити прийом радіолокаційної інформації від значної кількості розгорнутих нових підрозділів РТВ на Донбасі. Тож військовослужбовці різних силових відомств України отримували якісну інформацію щодо повітряної обстановки, а це зберегло чимало життів.

Як показала практика, елементи системи можуть бути розгорнуті просто в польовому наметі, автомобілі чи бліндажі. При цьому для отримання інформації вистачає навіть звичайних, доволі поширених комерційних засобів зв'язку та побутових комп'ютерів. Також у системі успішно реалізовано спосіб збору інформації як в автоматичному, так і в ручному режимах, що зробило її стійкою та гнучкою. Слід наголосити, що раніше для передачі даних про повітряну обстановку кінцевому споживачу витрачалися хвилини, тепер це відбувається за декілька секунд.

Дмитро ЧАЛИЙ

«КАШТАН» ВИЯВЛЯЄ ЦІЛІ НА ВІДСТАНІ ДО ВОСЬМИ КІЛОМЕТРІВ

Нова комп'ютерна система управління вогнем є головною особливістю сучасного бойового модуля у складі бронетранспортера

Державне підприємство «Київський бронетанковий завод» пропонує потенційним замовникам дві нові розробки: бойовий модуль, який ще навіть не має назви, а також БМ-3М «Штурм-М».

Перший зразок, який є повністю новою розробкою, можна встановлювати на легкоброньовані транспортні засоби для боротьби з наземними й низьколітними цілями. Також модуль може використовуватися автономно як нерухома вогнева точка в оборонних цілях і для оснащення баштових установок на морських судах.

Заступник директора ДП «Київський бронетанковий завод» з якості Валерій Пітек розповів, що озброєння модуля становлять 30-мм автоматична гармата ЗТМ-1 (2А72) з боєкомплектом 400 пострілів, спарений з нею кулемет 7,62-КТ (ПКТ) з боєкомплектом 2000 патронів, 30-мм автоматичний гранатомет АГ-17, а також 81-мм комплекс постановки димових завіс «Хмара». Слід зазначити, що в цьому модулі відсутній ПТРК, що певною мірою зменшує його вартість. Однак на вимогу замовника цей вид озброєння може бути встановлений.

Головною особливістю сучасного бойового модуля є його нова комп'ютерна система управління вогнем «Каштан». Вона розроблена київським «НВП «АТ-система» і може використовуватися для управління озброєнням як встановленого на бронетехніці, так і автономного, дистанційно керованого бойового модуля.

Можливості системи «Каштан» дозволяють вести оглядове спостереження за ціллю вдень на відстані до 8000 м, а вночі відстань зменшується до 600–2000 м. При цьому час виявлення цілі типу БМП у смузі 150 м з високою ймовірністю на дальності 500–4000 м становить лише 15 с. Варто також додати, що «Каштан» здатний вражати цілі на відстані до 5000 м.

Крім системи «Каштан», ще однією особливістю нового модуля є розміщення його оптико-електронного блоку не збоку, а між гарматою і пусковими установками комплексу постановки димових завіс. Це неабияк підвищує рівень живучості блока зокрема і ефективність бойового модуля загалом.

Система стабілізації озброєння бойового модуля на сьогодні є опцією. Зокрема, за потреби модуль може бути обладнаний електромеханічним цифровим двоплощинним стабілізатором СВУ-500–10Р виробництва київського ПАТ «НВО КЗА ім. Г.І. Петровського».

Своєю чергою БМ-3М «Штурм-М» представлений після внесення в нього близько 100 змін. Зокрема, в оновленому «Штурмі» є сучасний бортовий комп'ютер, встановлений пульт управління вогнем за стандартами НАТО. Система управління вогнем була зведена в один блок, доповнений унікальним інтерфейсом. Завдяки йому екіпаж бойової машини може побачити всі необхідні для стрільби дані просто на екрані бортового комп'ютера.

У новий бойовий модуль БМ-3М «Штурм-М» було внесено близько 100 змін

Крім цього, було змінене й загальне компонування бойового модуля. Так, прицільні системи отримали додатковий захист, а стик між баштою і корпусом став стійкішим до влучання снарядів, завдяки чому поворотний механізм бойового модуля тепер працює без заклинювань.

Ще однією новинкою модуля «Штурм-М» є так звана мультиспектральна сітка, виробництва польської компанії Lubawa S.A. За словами представників КБТЗ, цей засіб маскування дозволяє приховувати не тільки бойовий модуль, а й саму бойову броньовану машину або ж інший об'єкт у тепловізійному і радіодіапазоні.

Озброєння модернізованого модуля, по суті, залишилося таким же, як і в його попередника БМ-3М «Штурм»: 30-мм гармата ЗТМ-1, 7,62-мм кулемет КТ-7,62, 30-мм автоматичний гранатомет КБА-117, ПТРК «Бар'єр». Систему управління вогнем становлять стабілізатор озброєння у вертикальній і горизонтальній площинах СВУ-500, телевізійний, цілодобовий, із вбудованим лазерним далекоміром прицільно-спостережний комплекс «Трек» і телевізійна система панорамного огляду «Панорама-2Б». Також на башті встановлено шість ПУ системи постановки димових завіс «Хмара».

Сергій ВОРОНКОВ

РЕАБІЛІТАЦІЯ МАЄ БУТИ ОБОВ'ЯЗКОВОЮ

ДЛЯ ВСІХ, ХТО ЇЇ ПОТРЕБУЄ

Набрав чинності новий закон, який розширює можливості військовослужбовців та членів їхніх сімей при отриманні медичних послуг в санаторно-курортних закладах

Лікар-біокібернетик Олег Горбунов проводить перший сеанс з бійцем АТО Володимиром Н.

Рік тому в Центрі медичної реабілітації та санаторного лікування Міністерства оборони України «Пуща-Водиця» створили окреме відділення для учасників бойових дій у зоні АТО, під яке відвели рівно половину з 250-ти загальних місць для пацієнтів закладу. Мій візит сюди розпочався з нього, а саме — з кабінету, в якому проводять виняткові навіть для дорогих приватних клінік процедури з відновлення роботи понівечених кінцівок за допомогою екзоскелета.

Тут спостерігаю роботу фахівця з мотопіхотинцем 30-ї окремої механізованої бригади Володимиром Н. Чоловік напіввисить у ремінній конструкції, торкаючись ногами треку бігової тренажерної доріжки. На його правій нозі — конструкція, що нагадує кінцівку кіношного робота.

Лікар вмикає живлення треку, виставленого на мінімальний темп руху. Військовик дуже повільно робить три кроки, і на його обличчі розквітає щаслива посмішка.

— Знаєте, — каже він, ні на кого не дивлячись, — я сьогодні вперше за багато місяців випустив із рук милиці…

Лікар, старший науковий співробітник кафедри медичної біокібернетики Київського національного університету імені Тараса Шевченка Олег Горбунов, дає пояснення:

— У цього пацієнта в результаті бойової травми після основного курсу лікування все ж майже атрофовані м'язи правої ноги. Без реабілітації за допомогою екзоскелета він міг бути приреченим на пожиттєву інвалідність. Однак, як бачите, він зараз зробив самостійні кроки вже на першому ж сеансі. У світовій практиці механічні засоби для реабілітації кінцівок застосовуються з десяток років. Наше ж ноу-хау полягає в доповненні курсу такого лікування комбінуванням з електромагнітною стимуляцією кінцівок та одночасними точковими фізичними впливами на м'язи у тренажерах…

ОСОБАМ, ЯКІ СУПРОВОДЖУЮТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ, НАПРАВЛЕНОГО ДО САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ЗАКЛАДУ, НАДАЄТЬСЯ ПРАВО НА ОТРИМАННЯ ПУТІВКИ НА БЕЗОПЛАТНІЙ ОСНОВІ

Центр розміщений в одному із наймальовничіших куточків Києва та займає шість гектарів лісового масиву. Тут є пляж біля лісового озера, човнова станція, тенісний корт, волейбольний та інші спортивні майданчики, критий плавальний басейн. У спальних корпусах санаторію в основному двомісні номери «люкс» з усіма побутовими зручностями, трьома їдальнями на першому поверсі. Лікувальні корпуси оснащені новітньою медичною апаратурою, яка дозволяє проводити найширші діагностичні дослідження та лікувальні процедури. Перелік наданих послуг займає кілька стандартних аркушів та включає реабілітаційні заходи від банального масажу до лазерної та ударно-хвильової електротерапії. Є серед них і незвичайні — наприклад, психологічна реабілітація за допомогою коней у сусідньому фермерському господарстві. До речі, буквально всі лікарі санаторію мають найвищу медичну кваліфікацію.

Директор центру — кардіолог за фахом, лікар вищої категорії Валентин Лисенко — проводить мене до іншого блоку відділення. Там у невеличкому басейні лікар-реабілітолог Ірина Володимирівна на спеціальній установці проводить сеанс підводного витягування хребта з бійцем АТО Андрієм М.

— Кожен другий учасник бойових дій на Сході України скаржиться на проблеми з хребтом, викликані тривалим носінням бронежилета та іншими чинниками, — пояснює Валентин Лисенко. — Ефективність підводного витягування надзвичайна, в комплексі з додатковими заходами ми ставимо на ноги абсолютну більшість пацієнтів. Протягом минулого року надали допомогу шестистам атошникам з різними діагнозами. Але зараз, на превеликий жаль, у нас їх тільки 23. Це організаційна проблема, яку ми тепер вирішуємо на рівні Міністерства оборони.

Детальніше про це Валентин Юрійович просить розповісти новопризначеного начальника медичної частини, ветерана війни в Афганістані, учасника бойових дій на Сході України у складі 79-ї окремої аеромобільної бригади капітана Володимира Прокопенка.

Володимир Онуфрійович одразу акцентує увагу на тому, що більшість поранених або травмованих бійців після лікування у шпиталях гостро потребують реабілітації. Однак вони вмовляють керівників деяких медичних закладів не направляти їх на такий курс і відразу їдуть у відпустку до родин. У результаті в деяких з них недоліковані травми спричиняють нові проблеми зі здоров'ям аж до втрати працездатності, чому можна було б запобігти.

За інформацією керівництва санаторію, зараз медичний департамент оборонного відомства вирішує цю проблему через посилення контролю над госпіталями з тим, щоб реабілітація була обов'язковою для всіх, хто її потребує. Думаю, зараз це буде простіше досягти через підвищення вмотивованості військовослужбовців до реабілітації. Днями Президент України підписав Закон України № 1079 — VIII «Про внесення змін до статті 11 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо супроводження військовослужбовців при продовженні лікування в санаторно-курортних закладах».

Закон уточнює порядок реалізації військовослужбовцями права на продовження їхнього лікування в санаторно-курортних закладах, куди їм надається безоплатна путівка після стаціонарного лікування в госпіталях. Також закон встановлює, що особам, які супроводжують військовослужбовця, направленого до санаторно-курортного закладу для продовження оздоровлення після лікування в госпіталі, надається право на отримання путівки на безоплатній основі без права на лікування. При цьому передбачається, що особою, яка супроводжує військовослужбовця до санаторно-курортного закладу, не може бути інвалід I групи та особа, яка не досягла 16-річного віку.

Віктор ШЕВЧЕНКО

АРТ-ТЕРАПІЯ ЗАГОЮЄ РАНИ

Уже понад рік художники Дніпропетровщини проводять для поранених бійців АТО заняття з малювання

Стілець замість мольберта, здивовані погляди сусідів по лікарняній палаті, невпевнені мазки пензлем по полотну — саме так робили перші спроби в живописі військовослужбовці-атошники, які лікуються у Дніпропетровському військовому госпіталі за допомогою арт-терапії. Для своїх картин бійці обирають яскраві, життєрадісні сюжети, де панують мир і спокій. Найчастіше солдати малюють квіти, натюрморти, пейзажі та море.

— Нещодавно в Музеї українського живопису було організовано виставку та аукціон, на якому виставлено 36 робіт військовослужбовців-учасників АТО, — розповів глава правління Дніпропетровського відділення Спілки дизайнерів України Анатолій Меньков. — Роботи знайшли своїх покупців, а всі отримані від продажу гроші пішли на закупівлю художніх матеріалів для продовження занять з арт-терапії.

Десантник Богдан Михайлюк із гордістю показує свою першу картину.

— Спочатку я поставився до малювання доволі скептично, — зізнається Богдан. — Але, створюючи картину, непомітно для себе забув про біль. А коли на папері почав виникати пейзаж, чесно кажучи, радів, як дитина.

Лікувальний ефект образотворчого мистецтва відчув на собі й інший захисник України Анатолій П.

— Минулого року зі своїм першим пораненням потрапив до військового госпіталю, де нам запропонували пройти курс арт-терапії. Невдовзі творчий процес захопив нас, ми відчули, що ця малювальна терапія не тільки лікує душі, а й загоює рани, — розповідає воїн.

Курси арт-терапії для лікування та більш швидкої реабілітації військовослужбовців у госпіталях об'єднали відомих митців з усієї України. У Дніпропетровському військовому госпіталі навіть «висаджувався» столичний художній «десант» з відомих майстрів пензля — Матвія Вайсберга, Владислава Шерешевського, Леоніда Берната тощо. У військово-медичній установі митці подарували бійцям набори для малювання, поспілкувалися з пораненими військовослужбовцями.

— Мистецтво — це чудова можливість для воїнів «відкритися», поділитися своїми емоціями. Адже іноді так важко висловити словами все те, що вирує в душі. Саме арт-терапія допомагає досягти душевної гармонії, — переконаний заступник начальника Дніпропетровського військового госпіталю по роботі з особовим складом майор Сергій Бачинський.

Аркадій РАДКІВСЬКИЙ

Десантник Богдан Михайлюк демонструє свою першу картину

Тетяна Кучерова (ліворуч) та Зінаїда Фірсова

«НАЙВАЖЧЕ БУЛО, КОЛИ ТИ ТЯГНЕШ ПОРАНЕНОГО БІЙЦЯ З ПОЛЯ БОЮ, А ВІН ПОМИРАЄ»

Сьогодні — Всесвітній день медичної сестри

З початком війни Тетяна Кучерова вже мала середню медичну освіту. Коли фашисти наблизились до рідного села у Воронезькій області, пішла до військкомату.

— Я ж була військовозобов'язаною, — говорить Тетяна Василівна. — Прийшла, стала на облік. Не встигла відійти від будівлі, як мені вже вручили повістку. А наступного дня була зарахована до 838-го батальйону 2-ї повітряної армії. Нас відправили обороняти Сталінград.

Фашисти кидали в бій нові й нові частини. Пекло було неймовірне! Зустріч зі смертю на війні була жахливою, хоча і звичною. Поранених з поля бою доводилося виносити на собі під зливою куль.

— Ми робили з полотна «люльки», до них прив'язували бинти, і так витягували поранених бійців, — пригадує фронтова медсестра. — Найважче було, коли ти тягнеш його з поля бою, а він помирає…

Потім була Курська дуга, бої під Прохоровкою, форсування Дніпра і визволення столиці України. Тетяна Василівна й гадки не мала, що після війни Київ стане її рідним містом. У листопаді 1943-го вона разом з іншими медсестрами і лікарями розгортала поблизу заводу «Більшовик» санітарну частину і приймала поранених. А тим часом молоді киянки ставали в чергу до відновлених військкоматів.

— Коли звільнили Київ, ми з п'ятьма подругами пішли до польового військкомату, — розповідає фронтова медсестра Зінаїда Фірсова. — Нас записали, де хотіли б воювати, і відправили на курси Червоного Хреста. Після трьох місяців навчання потрапила до госпіталю 60-ї армії 1-го Українського фронту.

У подальшому фронтові шляхи Тетяни Кучерової і Зінаїди Фірсової майже співпали: визволення Західної України, Польщі, бої на кордоні з Німеччиною і закінчення війни під Прагою. Різниця була лише в тому, що Тетяна Кучерова допомагала пораненим льотчикам, а Зінаїда Фірсова — піхотинцям. Обидві повернулися до Києва і працювали медичними сестрами. Тетяна Василівна — в 1-й міській поліклініці, а Зінаїда Вікторівна — в Київському військовому госпіталі, де вона 48 років трудилася пліч-о-пліч з відомим лікарем-інфекціоністом Марком Городецьким. Її стиль роботи дуже добре пам'ятають медсестри клініки.

«МИ РОБИЛИ З ПОЛОТНА «ЛЮЛЬКИ», ДО НИХ ПРИВ'ЯЗУВАЛИ БИНТИ, І ТАК ВИТЯГУВАЛИ ПОРАНЕНИХ». ЦЕ ДОВОДИЛОСЬ РОБИТИ ПІД ЗЛИВОЮ КУЛЬ

— Зінаїда Вікторівна надзвичайно милосердна людина, — говорить про старшу колегу медсестра Лідія Рабоволюк. — На людях вона була дуже вимоглива, навіть сувора до нас, а в душі переживала за молодих медсестер, допомагала чим могла. Для всіх нас вона була наче бабуся. Баба Зіна — так ми її називали.

Фронтова медсестра і сьогодні бажаний гість у клініці інфекційних хвороб Національного військово-медичного клінічного центру «Головний військовий клінічний госпіталь». У розмові з молодими колегами ділиться спогадами про народження традицій клініки, розповідає про свою роботу з Марком Городецьким, у зимовому саду радіє величі пальм, що зростали на її очах, а ще обов'язково відвідує госпітальний храм, до відродження якого теж причетна.

— Вона з чоловіком багато працювали в позаробочий час на відновленні госпітальної святині, — розповідає Лідія Рабоволюк. — Та й коштами допомагали зі своєї невеличкої зарплатні.

…Восени 1943-го Зінаїда Фірсова та Тетяна Кучерова в різних районах Києва раділи визволенню столиці України. Одна вже була бойовою медсестрою, інша ж із величезним бажанням намагалася потрапити на фронт. Минуло понад 70 років, і вони вперше зустрілися — дві долі, опалені війною, два жіночих серця, в яких навіки оселилися милосердя та любов до одного разу обраної професії.

Геннадій ПЕРОВ

ЛИШЕ ЗА ДОБУ ВОНА П'ЯТЬ РАЗІВ ЕВАКУЙОВУВАЛА СОЛДАТ

Одеситка Валентина Лучинкіна зустріла війну 17-річною дівчиною й одразу, як і її однолітки, звернулася до військкомату з проханням відправити на фронт.

— Куди ти рвешся, тобі ж тільки сімнадцять! — сказав офіцер. Але дівчина наполягла на своєму. Зрештою, її було зараховано медсестрою до госпітальної роти 103-го медсанбату 95-ї стрілецької дивізії (оскільки мала професію військового фельдшера).

Змучені обличчя поранених, перев'язки… Комусь треба терміново зробити укол, когось — підготувати до операції. Одеса трималася 73 героїчні дні.

Лише за добу до залишення міста вона здійснила за ніч 5 рейдів у порт, щоб доставити на судна поранених для евакуації. А сама разом з черговою партією поранених встигла на останній корабель, який 15 жовтня 1941 року взяв курс на Крим.

— Пам'ятаю: стою на палубі, дивлюся на своє місто у вогні й плачу. А тут до мене однополчанин підходить і каже: «З днем народження, Валюшо!» Так я відзначила своє 18-річчя, про яке мені нагадав мій товариш, — ділиться спогадами Валентина Іванівна.

Важко, але до Криму дійшли. У морі кораблі декілька разів бомбардували. Вранці були в Севастополі, завантажились на машини і вирушили до Джанкоя. Тільки-но розгорнули там приймальне відділення, як отримали новий наказ командування: «Вирушати до Сімферополя, а звідти — в Інкерманські каменоломні». Там і розташували медсанбат, в якому служила Валентина Лучинкіна.

До початку липня 1942 року загін дислокувався у Круглій бухті. Коли фашисти прорвали оборону Севастополя, загін відступив до Херсонеса. Валентина разом з однополчанами намагалася пробратися до партизанів на 35-ту берегову батарею, але безуспішно. Вже майже закінчилися запаси продовольства, а Валентина все одно продовжувала ставити на ноги поранених воїнів.

— Нам видали зброю, і ми вирушили до херсонеського маяка, куди мали підійти судна для евакуації. Жодних медикаментів і перев'язувальних матеріалів не було, а дорогою ми зустріли пораненого в ногу командира. Що робити? Зняла з себе сорочку і перев'язала нею рану. Потім неподалік знайшли фанеру й поклали на неї пораненого. Як донесли його, звідки сили були? Не знаю, але дійшли, — розповідає вона.

Коли були на визначеному місці, біля дамби побачили багато людей. Підійшов катер, всі, звісно, кинулись до нього. Від цього схил не витримав — і багато хто впав з обриву в воду. Багато хто при цьому падінні загинув, а переповнений людьми катер відійшов. Згодом Валентина потрапила в полон.

Від загибелі її врятувало те, що фашисти стягнули з дівчини гімнастерку та чоботи. Коли наших полонених уже вели під конвоєм вулицями Севастополя, хтось підказав дівчині: «Біжи, ти без гімнастерки, біжи, врятуєшся!»

Вона так і зробила. Змішалася з юрбою, сховалася під руїнами якогось будинку, а вранці вийшла в місто, де познайомилася з фельдшером, теж одеситкою, Мусею Давидович.

У будинку під сходами вони прожили весь липень. 1 серпня вирішили пробиратися до Одеси.

— Нас врятувало те, що з собою мали студентські квитки, тож ми всім говорили, що були у Криму на практиці. Решту ж документів ще до потрапляння в полон я сховала в скелях, — розповіла Валентина Іванівна.

В окупованій ворогом Одесі Валентина вступила до підпільної організації. Вона розповсюджувала серед населення агітаційні листівки, стежила за кількістю ворожих вантажів та техніки, що прибули до міста, і доповідала в штаб організації. Там вона і зустріла визволення міста від фашистських загарбників. Але на цьому її бойовий шлях не завершився. За рішенням штабу партизанського руху вона виконувала бойові завдання у ворожому тилу.

Валентина Лучинкіна

У місті-герої Одеса ветеран Другої світової війни, голова ради ветеранів Приморської армії, Валентина Лучинкіна відома багатьом мешканцям міста. З 1986-го до 2013 року вона працювала у Військово-історичному музеї Південного оперативного командування. Скромна, добра, чуйна, вона приваблює до себе людей та дуже багато робить для виховання молодого покоління.

В'ячеслав ДІОРДІЄВ

СОЛОВЕЦЬКІ ОСТРОВИ СТАЛИ МОГИЛОЮ ДЛЯ БАГАТЬОХ УКРАЇНЦІВ

15 травня — День пам'яті жертв політичних репресій

Будівництво залізної дороги на Соловках

Ці острови стали символом терору радянської влади проти власного народу. Там, за тисячі кілометрів від рідної землі, знайшли свій останній притулок тисячі наших співвітчизників. Вони завинили лише тим, що були українцями.

Голова Київської міської організації Українського добровільного історико-просвітницького правозахисного благодійного товариства «Меморіал» ім. В.Стуса Роман Круцик майже 30 років досліджує історію національно-визвольної боротьби, яку вів наш народ у XX столітті, репресії комуністичної влади проти нього. Роман Миколайович розповів про одну з найтрагічніших сторінок нашої недавньої історії — соловецьку.

— Першим відомим українцем, засланим царським режимом на Соловки, був гетьман України Петро Калнишевський, — говорить Роман Миколайович. — А в жовтні 1923 року за розпорядженням Ради народних комісарів радянської Росії був створений Соловецький табір примусових робіт особливого призначення. Під управління його адміністрації потрапив весь Соловецький архіпелаг з 6-ти островів загальною площею майже 350 квадратних кілометрів, а також частина Карелії.

— Виходить, що росіяни у справі заснування концтаборів випередили Гітлера?

— Звісно. Гітлер перейняв у радянської влади і досвід ЧК-ГПУ-НКВС щодо виявлення «ворогів народу» та боротьби з ними. Соловки — це перша на теренах СРСР система концентраційних таборів, своєрідний полігон для апробації методів з ізолювання та фізичного знищення великої кількості людей. Адже десятки, сотні таборів з'явилися вже у 30-ті роки, увійшовши до сумнозвісного ГУТабу, про життя в якому написав Олександр Солженіцин.

— Скільки років існував цей табір? Чи відома кількість людей, які пройшли через нього?

— Соловецький табір проіснував майже 15 років, прийнявши на «перевиховання» сотні тисяч людей практично з усіх радянських республік. Статистики, яка б достеменно відображала кількість жертв, немає. Відомо лише, що лік йде на сотні тисяч. На Соловки здебільшого потрапляли ті, хто отримував від 10 до 25 років позбавлення волі. Шансів повернутись до рідних домівок у нещасних було дуже мало.

Найбільш таємничим місцем на Соловках була Секирна гора, на вершині якої монахи збудували церкву Вознесіння Господнього. Нелюди пристосували її під карцер, куди поміщали «порушників табірної дисципліни». Там не було навіть нар: люди день і ніч сиділи чи стояли на кам'яній підлозі, яку взимку вкривав іній. Годували їх юшкою, у якій плавали кілька зерен пшона. Там, на Секирній горі, чекали вироку колегії ГПУ. Чекання тривало від кількох місяців до року, тож часто люди не доживали до його оголошення. Ну а тих, хто все ж дочекався, розстрілювали біля підніжжя гори.

— Чи відомі місця поховань розстріляних?

— Ми не знаємо місцезнаходження жодної могили, в якій покояться останки людей, зокрема й українців: вони розкидані по всьому острову. Ями, куди скидали людські тіла, заросли бур'янами, тут височіють дерева. Тож не помилюся, коли скажу, що весь Соловецький архіпелаг став спільною могилою сотень тисяч людей.

— А чи були спроби пошуку останків? В Україні, наприклад, проводилися розкопки, які дозволили з'ясувати навіть прізвища знищених людей…

— Такі намагання були наприкінці 80-х — на початку 90-х років, але виявилися невдалими. А з приходом до влади Путіна в російському суспільстві ця проблема втратила гостроту. Там сьогодні в пошані саме ті, хто знищував «ворогів народу»: про них знімають фільми, відносять до тих, хто «будував велику країну» тощо.

— Попри втаємниченість перебування в Соловецькому таборі, все ж відомо, що там було чимало відомих українців, зокрема, представників творчої інтелігенції. Обставини їхньої смерті теж невідомі?

— Людей здебільшого розстрілювали в урочищі Сандармох, що в Карелії. Воно стало місцем знищення соловецького тюремного етапу 1937 року, в якому були сотні українців: представники творчої інтелігенції, політичні діячі часів Української Народної Республіки, священнослужителі. Зокрема — Лесь Курбас, Микола Куліш, Микола Зеров, Валер'ян Підмогильний та багато інших митців.

Кати знищили практично всю родину Крушельницьких: колишнього міністра освіти часів УНР, письменника Антона Крушельницького, а також його синів — Богдана й Остапа. Тут знайшли свій останній притулок чимало українців, які служили в армії УНР.

Улітку 1937 року було видано постанову, в якій йшлося про посилення боротьби з антирадянськими елементами. Для кожної республіки, області визначалися норми з виявлення «ворогів народу». А ще — кількість осіб, яких належало розстріляти, щоб звільнити місця для інших потенційних в'язнів. Згодом начальник управління НКВС Ленінградської області отримав розпорядження, яке передбачало знищення 1 200 соловецьких в'язнів. Безпосереднім виконавцем цього рішення став капітан держбезпеки Матвєєв, який протягом п'яти діб особисто розстрілював людей.

НА СОЛОВКИ ЗДЕБІЛЬШОГО ПОТРАПЛЯЛИ ТІ, ХТО ОТРИМУВАВ ВІД 10 ДО 25 РОКІВ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ. ШАНСІВ ПОВЕРНУТИСЬ ДО РІДНИХ ДОМІВОК У НЕЩАСНИХ БУЛО МАЛО

— Доповідаючи своєму керівництву про знищення 1 200 в'язнів, цей кат не назвав місце екзекуції?

— Ні. І до середини 90-х років воно залишалося невідомим. Але російському товариству «Меморіал» усе ж таки вдалося простежити останні дні життя цих людей. З'ясувалося, що адміністрація табору завантажила в'язнів на баржі й переправила до міста Кем, а звідти — до Медвеж'єгорська, де запроторила їх у тюрму НКВС. Члени товариства «Меморіал» проводили розкопки в місцевому кар'єрі, де було знайдено чимало людських останків, покладених у яму штабелями. Всі вони мають кульові отвори в черепах.

— Незалежна Україна вшанувала пам'ять багатьох жертв тоталітарного режиму, поставивши в місцях масових розстрілів пам'ятники, звівши каплички. Чи не доцільно було б українському «Меморіалу» ініціювати таке вшанування й тих українців, які загинули за тисячі кілометрів від рідної землі, на Соловках?

— В урочищі Сандармох є меморіальне кладовище з однойменною назвою. Там встановлено понад 200 надгробків. А ще — Козацький хрест, на якому викарбувані слова: «Убієнним синам України».

Інтерв'ю провів Сергій ЗЯТЬЄВ

МІСЦЯ МАСОВИХ РОЗСТРІЛІВ ТА ПОХОВАНЬ НАШОГО ЛЮДУ

Київ. На Лук'янівському цвинтарі у братській могилі поховано близько 30 діячів культури, письменників і науковців, яких розстріляли 15–17 грудня 1934 року. Усіх їх закопали в землю вночі.

Біля селища Биківня у 1930-х та на початку 1940-х років (до окупації Києва гітлерівцями) таємно здійснювалися масові поховання осіб, репресованих і страчених у Києві органами НКВС. За даними науковців, у лісі біля Биківні покояться близько 100 тисяч репресованих комуністичною владою.

Донецьк. Поблизу селища шахти №11, що у Кіровському районі, навесні 1989 року виявили понад 500 останків людей, похованих у 2-х могилах.

Львівська область. У червні 1941-го в урочищі неподалік шахти, що у Старосамбірському районі, чекістами страчено близько 3 600 осіб. У ті ж червневі дні працівники НКВС розстріляли майже тисячу в'язнів тюрми на вулиці Лонцького. Сьогодні за цією адресою працює Національний музей-меморіал пам'яті жертв окупаційних режимів «Тюрма на Лонцького».

Луцьк. 23–24 червня 1941 року в міській тюрмі знищено понад 2 тисячі в'язнів.

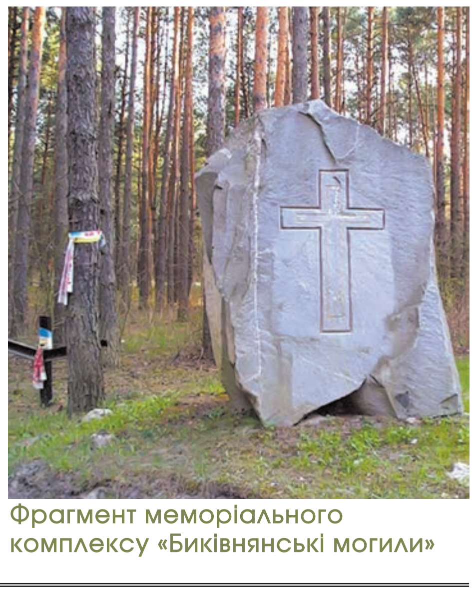
Тернопіль. Лише 1941 року в місцевій в'язниці замордовано близько 500 галичан. Серед них було чимало жінок і дітей.

Полтава. У 1937–1938 роках на Полтавщині влада репресувала понад 10 тисяч осіб. Розстріляних катами людей ховали, як правило, у піщаному кар'єрі поблизу села Макухівка.

Луганськ. У 1937–1942 роках на території Сучої балки співробітники НКВС розстріляли понад 2 тисячі жителів Луганщини.

Харків. Неподалік цього міста розстріляно кілька тисяч інтернованих польських офіцерів (точна кількість невідома), а також близько 3-х тисяч представників інших національностей, які населяли СРСР.

Масові поховання також виявлені у Хмельницькому, Одесі, Черкасах, Умані, Житомирі, Бердичеві, Ковелі, Чернігові, Білій Церкві, Маріуполі, Сумах, Дніпропетровську та інших містах нашої країни. На багатьох із них встановлені пам'ятні знаки.

Фрагмент меморіального комплексу «Биківнянські могили»

ГУРТ «VRODA»: «КОЛИ У КРАЇНІ — ВІЙНА, КОЖНА ЛЮДИНА МАЄ РОБИТИ ВСЕ, ЩОБ НАБЛИЗИТИ ПЕРЕМОГУ»

Колектив «VRODA» — відомий український етно-денс-гурт, що об'єднав у творчому дуеті вокалісток Анну Заклецьку та Ольгу Нестеренко. Музика дуету — це витончене поєднання сучасного звучання й традиційної української мелодики, що захоплює і зачаровує, радує і надихає. Співачки розповіли про свої поїздки в зону АТО, про те, що їх найбільше вразило на концертах у Луганській та Донецькій областях, а також поділилися планами на майбутнє.

— Разом з іншими артистами ви постійно виступаєте в зоні АТО. Що спонукає вас це робити?

Ольга Нестеренко (О.Н.):

— Поїздки на Схід держави нас дуже надихають. Після концертів у зоні АТО ми повертаємося, наче з крилами, хочемо творити, любити і робити все, щоб наша країна була квітучою. Коли приїжджаємо до військових, то завжди їм кажемо, що вони — наші головні герої, які мають сміливість зазирати небезпеці та смерті в очі.

Анна Заклецька (А.З.):

— Ми вважаємо, що коли у країні — війна, кожна людина має робити все, щоб наблизити перемогу. Коли приїжджаєш у зону АТО і дивишся на чоловіків, розумієш, що перед тобою стоять боги, вони всі благородні, з такими світлими обличчями. Там дуже легко можна закохатися. А своїми виступами ми хочемо надихнути військових, подарувати їм трішки тепла. У кожного з нас є своя частина діяльності. Щодня ми намагаємося зробити щось, аби Україна стала державою, про яку ми мріємо — мирну, демократичну, квітучу і багату.

— Де саме вам довелося побувати на Сході країни?

О.Н.: — Ми виступаємо на Сході держави з липня 2014 року. Переважно це або прикордонні із зоною або безпосередньо зона АТО. За цей час ми співали біля Генічеська, на Арабатській стрілці, під Маріуполем, у Волновасі, Краматорську, Димитрові, Дружківці, Пісках та багатьох інших місцях. Декілька разів виступали в 169-му навчальному центрі в смт Десна.

А.З.: — Також ми виступали біля донецького аеропорту, в Чаплинці, Новоолексіївці, Новомосковську, в Білокуракиному, яке знаходиться за 40 км від російського кордону. В середньому в теплий сезон їздимо на Донбас двічі на місяць, інколи й частіше. Починали їздити з фондом «Оберіг роду» в межах туру «Сильні духом». А продовжили виступати із Соломією Вітвіцькою, яка зібрала теперішній склад артистів, співачку Ейру, гімнастку Надію Васіну, гурт «Без обмежень», гурт «Тарута». Також долучаються й інші творчі особистості. Зокрема, декілька разів з нами їздив добре всім відомий Лесь Подерев'янський.

Гурт «Врода» Ольга (ліворуч) та Анна

— Чому ви вирішили співати саме народні пісні в сучасній обробці?

О.Н.: — Спочатку ми виконували авторські пісні, наближені до народних. Оскільки ми виросли в народних дитячих колективах, об'їздили половину земної кулі з концертами і бачили, як весь світ цікавить українська культура, ми з Анею вирішили, що потрібно вивести українські пісні на інший рівень, щоб зробити нашу культуру ще більш престижною, доступною і цікавою для молоді.

А. З.: — Для нас найкращий подарунок і показник, коли дітки, з якими ми працюємо, приходять і кажуть: «У мене буде музичний конкурс, чи можете дати мінусовку, я хочу заспівати вашу пісню». Це саме те, чого ми прагнемо, — щоб українські народні пісні хотіли співати діти і щоб наша творчість виглядала такою, яку їм хочеться наслідувати.

— Як армійці сприймають концерти?

А.З.: — Військовослужбовцям дуже подобаються виступи. Хоча насправді їм хочеться не стільки концертів та пісень, скільки спілкування. А головне — вони постійно запитують: «Ну як там люди, що вони про нас говорять?» Ми їм кажемо: «Хлопці, вас усі підтримують, усі з вами і за вас. Ми за вас молимося й усі намагаємося, щоб наблизити нашу перемогу. Завдяки вам ми можемо спокійно жити».

О.Н.: — Я пам'ятаю наш перший виступ під Маріуполем. Це було настільки хвилююче. Тоді ми не знали, як поводитися, співати веселі пісні, чи навпаки. Хлопці весь концерт сиділи в повній амуніції з кам'яними обличчями, і ми вже думали, що робимо щось не те. А потім вони прибігли фотографуватися з нами, обійматися і навіть робили подарунки — серед зими знайшли квіти, принесли солодощі, тож ми зрозуміли, що все зробили правильно. Наші військові — справжні чоловіки, які навіть на війні намагаються залишатися джентельменами.

— Що означають для вас виступи перед захисниками України?

А.З.: — Через таку страшну ситуацію у країні ми зробили для себе безліч позитивних відкриттів. По-перше, ми відкрили для себе Схід України, адже там ми з Олею ніколи не були. На Донбасі неймовірні краєвиди, чого лише вартий Ізюмський перевал. Напевно, якби ще п'ять років тому мене запитали про українських чоловіків, то я би не так впевнено відповіла, що вони — найкращі у світі. Війна показала, що в Україні неймовірні чоловіки і жінки, які будують наше краще майбутнє. Завдяки війні ми зрозуміли, що можемо бути сильними, а найважливішою цінністю є людське життя.

НАШІ ВІЙСЬКОВІ — СПРАВЖНІ ЧОЛОВІКИ, ЯКІ НАВІТЬ НА ВІЙНІ НАМАГАЮТЬСЯ ЗАЛИШАТИСЯ ДЖЕНТЕЛЬМЕНАМИ

О.Н.: — Виступаємо ми переважно зі своїми піснями — українськими народними, але за час поїздок створили й нові разом з іншими виконавцями. Так з Ейрою записали пісню «Океан», а з гуртом «Без обмежень» — українську народну «Доле моя» та авторську «Без неї ніяк».

— Ваші побажання захисникам України?

— Ми вас любимо, чекаємо і знаємо, що ваша справа є дуже нелегкою. Але ми віримо у вашу силу та потужність. Бажаємо вам міцного здоров'я, щастя, в жодному разі не втрачайте віру в перемогу і обов'язково повертайтеся живими.

Бесіду вела Олена КРУГЛЄНЯ

ОРЛАНДО БЛУМ ВІДВІДАВ СХІДНУ УКРАЇНУ

Всесвітньовідомий голлівудський актор Орландо Блум як посол доброї волі UNICEF побував на Східній Україні.

Зокрема Орландо Блум відвідав класи школи, розташованої лише за кілька кілометрів від передової лінії, які були пошкоджені внаслідок влучання в них снарядів, зазначається в повідомленні на офіційному сайті UNICEF.

— Я зустрів дітей, як 11-річна Ліана, що майже два тижні, в мороз, без світла чи тепла, ховалася в підвалі своєї школи, тоді як артобстріли знищували класи над її головою, — сказав Орландо Блум, чий перший візит за проектом UNICEF відбувся 2007 року. — Переживши такі страшні події, ці діти тепер найбільше хочуть повернутися до безпеки та рутини школи і планувати своє майбутнє.

Під час свого візиту на Східну Україну Блум також зустрівся з дітьми, які отримують психологічну підтримку і працюють із психологами, які проходили тренінги UNICEF.

Голлівудський актор завітав до української школи

— Освіта є важливим фундаментом для відбудови нового життя в безпечному та сприятливому для цих дітей середовищі, — сказав Орландо Блум.

«ТЕМНАЯ НІЧ, ТІЛЬКИ «ГРАДИ» СВИСТЯТЬ ВДАЛИНІ»

Український співак переспівав пісню «Темна ніч»

Співак Мірко Сабліч записав пісню «Темна ніч — лист з АТО» за мотивами відомої фронтової пісні Другої світової війни «Темна ніч». Пісня написана українською мовою, але відео супроводжується російськими субтитрами.

«Темная ніч, тільки «Гради» свистять вдалині», — йдеться в новому тексті. У відеоролику старі чорно-білі кадри перемежовуються із сучасними кадрами військової хроніки.

Як повідомив Мірко Сабліч на своїй офіційній сторінці у мережі «Фейсбук», ця пісня написана в жанрі військової лірики, без гумору.

«Нечисть повзе, вже осілася міцно в Криму, пошматовано рідний Донецьк... Так, як колись мій дідуньо фашистів смалив, так і я за «поребрик» сжену окупантів мерзенних», — співається у пісні.

Оригінальна композиція була створена композитором Микитою Богословським і поетом Володимиром Агатовим 1943 року для фільму «Два бійці», де її виконує відомий радянський актор та виконавець пісень Марк Бернес.

На виконання статті 7 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2000 року № 1919 «Про порядок відчуження та реалізації військового майна Збройних Сил» (зі змінами) та наказу Міністерства оборони України від 20 січня 2015 року № 29, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 лютого 2015 року за № 202/26647 «Про затвердження Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках відчуження військового майна» (далі — наказ), Міністерство оборони України інформує про проведення конкурсного відбору суб'єктів оціночної діяльності у випадках відчуження об'єктів нерухомого військового майна, яке може бути відчужено окремо від земельних ділянок.

Конкурс відбудеться 27 травня 2016 року о 10.00 за адресою: 03113, м. Київ-113, проспект Перемоги, 55/2, Департамент відчуження та утилізації військового майна Міністерства оборони України, каб. 223.

Об'єкти оцінювання, лоти (додаток 1).

Кінцевий термін подання документів: 26 травня 2016 року до 10.00.

Для участі в конкурсному відборі суб'єкти оціночної діяльності подають: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єкта оціночної діяльності (додаток 2); копії установчих документів учасника конкурсу (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція суб'єкта оціночної діяльності подається в запечатаному конверті на кожний лот окремо та формується відповідно до критеріїв, визначених у додатку 2 до наказу.

Документи подаються на реєстрацію до комісії, на ім'я голови конкурсної комісії в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться, та обов'язково із зазначенням дати проведення конкурсу. Копії документів, що подаються, завіряються позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

Умови конкурсу визначені Положенням про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках відчуження військового майна, затвердженим наказом Міністерства оборони України від 20 січня 2015 року № 29.

Визначення переможця проводиться комісією за критеріями з визначення кращої конкурсної пропозиції з оцінювання військового майна (додаток 2 до наказу).

Результати конкурсного відбору оголошуються в тому ж порядку, в якому його було оголошено.

З переможцем конкурсного відбору укладається договір на проведення незалежного оцінювання у випадках відчуження об'єктів нерухомого військового майна, яке може бути відчужено окремо від земельних ділянок.

Адреса конкурсної комісії: 03113, м. Київ-113, проспект Перемоги, 55/2, Департамент відчуження та утилізації військового майна Міністерства оборони України.

Телефони для довідок: 454–73-26, 454–73-86.

Додаток № 1

Перелік об'єктів нерухомого військового майна, яке може бути відчужено окремо від земельних ділянок

№ Лотів	Найменування об'єкту	Місце розташування	Загальна площа, що підлягає реалізації, кв.м.	Примітка
Лот 1	Частина нежитлових приміщень будівлі № 110	м. Старокостянтинів, вул. Варчука, 49, військове містечко № 1	82,9	
Лот 2	Частина нежитлових приміщень першого поверху будівлі № 23	м. Львів, вул. Стрийська, 61, військове містечко № 209	297,3	
Лот 3	Частина нежитлових приміщень підвалу будівлі № 17	м. Львів, вул. Коновальця, 85, військове містечко № 112	30,3	
Лот 4	Частина нежитлових приміщень першого поверху будівлі № 25	м. Львів, вул. Стрийська, 57, військове містечко № 209	227,7	
Лот 5	Частина нежитлових приміщень одноповерхової прибудови до будівлі № 60	м. Львів, вул. Стрийська, 93, військове містечко № 209	498,5	
Лот 6	Одноповерхові вбудовано-прибудовані нежитлові приміщення будівлі № 63	м. Львів, вул. Стрийська, 93, військове містечко № 209	743,9	
Лот 7	Частина нежитлових приміщень першого поверху та підвалу будівлі № 4	м. Львів, вул. Остроградських, 14, військове містечко № 299	570,1	
Лот 8	Частина нежитлових приміщень першого поверху будівлі № 1	м. Львів, вул. Глинянський тракт, 63, військове містечко № 376	158,4	

Додаток 2
Голові комісії з відбору суб'єктів оціночної діяльності ______________________

Реєстраційний № _______
"___" _________ 20___ р.
(дата реєстрації заяви)

ЗАЯВА
про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності

Заявник____
(найменування заявника або прізвище, ім'я, по батькові (для фізичної особи))

Керівник____
(прізвище, ім'я, по батькові, посада)

Ідентифікаційний код заявника за ЄДРПОУ, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це у відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку в паспорті) ______________________________

Місцезнаходження (місце проживання) ______________________________

-------------- (телефон) --------------- (телефакс) --------------- (телекс) ----------------------- (адреса електронної пошти в мережі Інтернет)

Просимо дозволити взяти участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності на право проведення незалежної оцінки окремо визначеного військового майна.

"___"__________ 20___ р.
(дата заповнення заяви)

____
(підпис керівника)
М.П.

Оголошення про проведення конкурсу на заміщення посад наукових співробітників Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки Збройних Сил України.

На посади осіб офіцерського складу:

начальник науково-дослідного відділу розвитку техніки та засобів тилу, ШПК «полковник», посадовий оклад 1490–1590 грн;

начальник науково-дослідної лабораторії розвитку засобів радіоелектронної боротьби, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1440–1540 грн;

молодший науковий співробітник науково-дослідного відділу проблем відновлення ресурсу та ремонту озброєння та військової техніки на підприємствах промисловості, ШПК «капітан», посадовий оклад 1135–1160 грн.

Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: вища технічна освіта, досвід наукової та організаційної роботи не менше 10-ти років, наявність наукових праць або авторських свідоцтв.

На обіймання посади начальника науково-дослідного відділу (лабораторії) — науковий ступінь доктора або кандидата наук.

Для участі в конкурсі надсилати такі документи (матеріали): рапорт за підпорядкованістю, автобіографія, копії документів про освіту та кваліфікацію, про науковий ступінь, вчене звання, службова характеристика, службова картка, медична книжка, довідка про проходження військової служби, витяг із Резерву кандидатів на 2016 рік, список наукових праць (винаходів).

На посади працівників Збройних Сил України:

старший науковий співробітник науково-організаційного відділу, посадовий оклад 2868–3804 грн;

провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу науково-методичного забезпечення розроблення і реалізації програм розвитку озброєння та військової техніки та державного оборонного замовлення, посадовий оклад 3057–4053 грн — дві посади;

провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу проблем розвитку оборонних технологій, посадовий оклад 3057–4053 грн — дві посади;

науковий співробітник науково-дослідного відділу проблем розвитку оборонних технологій, посадовий оклад 2512–3555 грн;

науковий співробітник науково-дослідного відділу розвитку озброєння та військової техніки загального призначення, посадовий оклад 2512–3555 грн;

старший науковий співробітник науково-дослідного відділу розвитку засобів зв'язку та технічного захисту інформації, посадовий оклад 2868–3804 грн;

провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії розвитку автоматизованих систем управління озброєнням та засобів роботизації, посадовий оклад 3057–4053 грн;

провідний науковий співробітник науково-дослідний відділ розвитку радіотехнічного та спеціального обладнання військово-морських сил, посадовий оклад 3057–4053 грн;

молодший науковий співробітник науково-дослідного відділу патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської діяльності у Збройних Силах України, посадовий оклад 2157–3057 грн.

Кваліфікаційні вимоги до кандидата: вища технічна освіта, наявність наукових праць або авторських свідоцтв, науковий ступінь доктора або кандидата наук.

Для участі в конкурсі надсилати такі документи (матеріали): заява, автобіографія, копії документів про освіту та кваліфікацію, про науковий ступінь, вчене звання, копія військового квитка, листок з обліку кадрів, список наукових праць (винаходів).

Особи офіцерського складу та працівники ЗСУ, які проходять військову службу (працюють) за місцем проведення конкурсу, разом з рапортом (заявою) про бажання взяти участь у конкурсі подають тільки службову характеристику та список наукових праць.

Дата проведення конкурсу — 24.06.2016 р.

Термін подання документів — до 13.06.2016 р.

Документи надсилати на адресу: 03049, м. Київ, Повітрофлотський проспект, буд. 28, голові конкурсної комісії Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки Збройних Сил України.

За довідками звертатися за телефонами: (044) 271-08-55, 271-09-66, 520-12-84.

***

Втрачений студентський квиток, виданий КНЛУ (Київський національний лінгвістичний університет) на ім'я Гринько Катерини Сергіївни КВ № 10175568, вважати недійсним.

ІСТОРІЯ СВІТУ СЬОГОДНІ ТВОРИТЬСЯ В УКРАЇНІ

У галереї «Мистецький арсенал» відкрито виставку французького фотохудожника українського походження Юрія Білака

Героями світлин стали відомі українці та учасники АТО

У галереї «Мистецький арсенал» відбулося урочисте відкриття виставки французького фотохудожника українського походження Юрія Білака.

Його твори висвітлюють події останніх років — Революцію гідності та війну на Донбасі. Експозиція ділиться на дві частини: фото бійців АТО, медиків, волонтерів, а також картини знаних класичних художників, які проектуються на сучасність.

— Виставка «Проекція» присвячена воїнам, які зараз захищають українські кордони. Через шедеври світового мистецтва вона транслює те, що історія світу сьогодні твориться тут і саме такою запам'ятається нащадкам, — зауважила радник глави адміністрації Президента України Наталія Попович.

Микола БЛОНАР

ВІДПОВІДЬ РОСІЙСЬКОМУ «БРАТУ»

Не кори, що я зрадила руськую кров…
Не по ній рветься серце шматками!
Коли танком на Щастя поїхав твій Псков,
Вона витекла разом зі сльозами!

Я кусала до болю і пальці, і губи,
Навіть чула, як кров закипає й пече,
Коли в хлопця знайшли ваші звірі тризуба
І відтяли ту руку аж по плече!

Кров юшила із хлопця і била фонтаном,
Червоніла навколо донецька земля.
Мої очі накрилися сивим туманом —
В тім кривавім потоці була і моя!

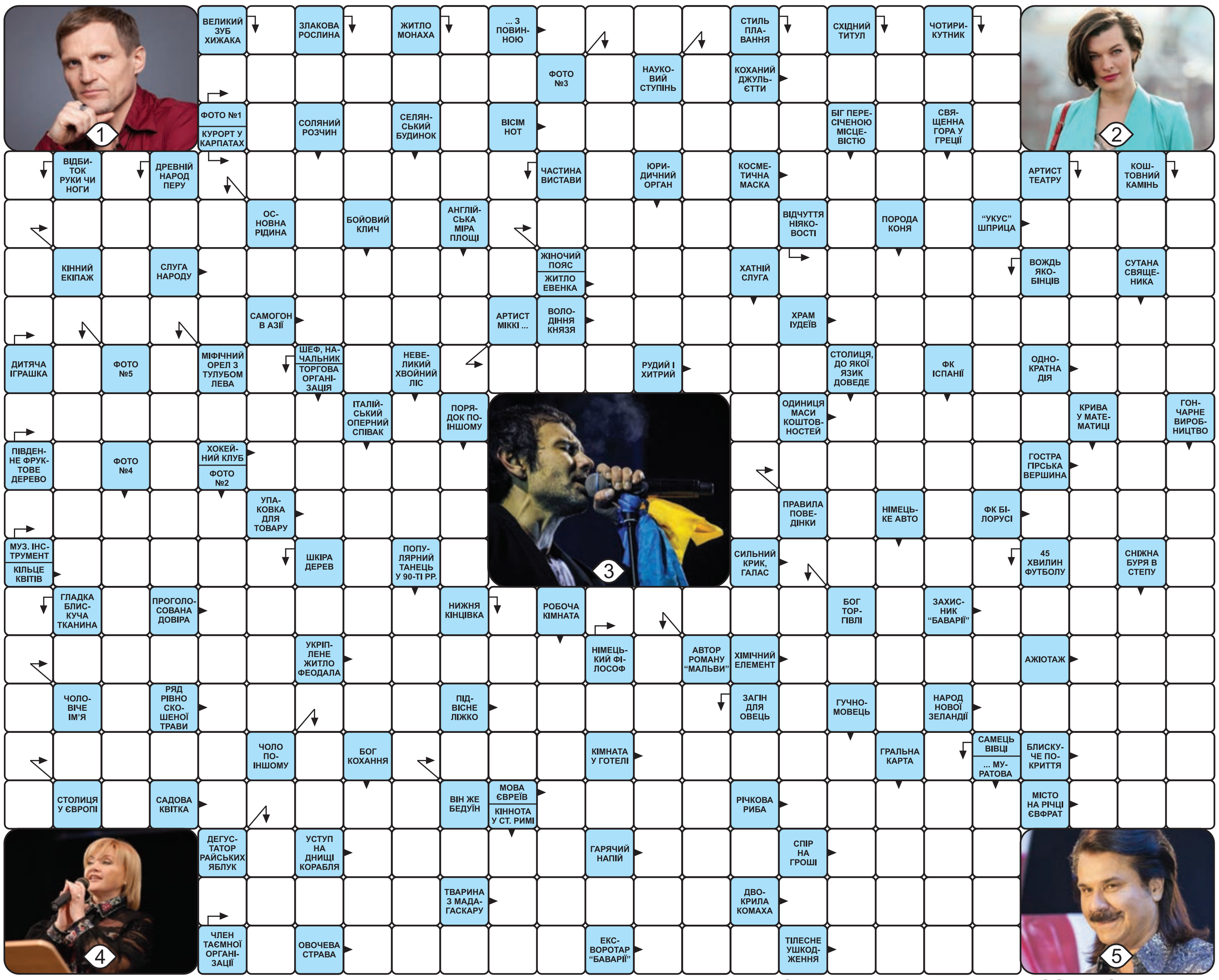
Серце билось моє, наче зранена птаха,
А по жилах неслась збожеволіла кров,
Коли цвинтарем стали Іловайськ, Волноваха,
І дитя «розіп'яв» ваш гидкий людолов!

Кров стискала мої вмить побілені скроні,
І здавалось мені — зупиняється серце,
Коли ви катували солдатів в полоні,
А живих повели по проспектах Донецька!

Мені разом із хлопцями в грудях пекло,
Коли мову і прапор ганьбили буряти.
Мої очі зелені ставали, як скло,
Коли в небо пішли українські солдати.

…Але скоро навала російська згине.
Я не хочу твоїх запитань і розмов,
В моєм серці живе і болить Україна!
От і думай тепер, яка в мене кров…

Тетяна МАЛАХОВА

Сканворд підготував Василь СОЛТИС, Тернопіль

ВИСЛОВИ ВИДАТНИХ ЛЮДЕЙ

• *Справжні воїни не ті, що часу служать, а ті, яким час служить.* **Демосфен**

• *Наскільки ж той нетямущий, що замість миру війну обирає.* **Геродот**

• *Пророк особливо переконливий, коли має військо, здатне здійснити його пророцтва.* **Андрій Коваль**

• *Хто має гарне військо, знайде і гарних союзників.* **Макіавеллі**

• *Жодна армія не може протистояти силі ідеї, час якої настав.* **Гюго**

СМІЄМОСЬ, ОТЖЕ, НЕ ЗДАЄМОСЬ!

Зять телефонує теща:

— Заберіть свою дочку до себе. Ми прожили з нею тільки місяць, а я уже не можу!!!

— Вибач, зятьку, та після 14-ти днів виробник товар назад не приймає!

***

Про що думають пара жаб і пара закоханих, коли сидять на березі річки?

— Борони боже від того, щоб лелека прилетів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

НАРОДНА АРМІЯ

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Реєстраційне свідоцтво
КВ № 2026 від 25.06.1996 р.
Газета надрукована у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф» (вул. Марка Вовчка, 12/14, м. Київ, 04073).
Наклад 51118 Замовлення 47265
Ціна вроздріб – договірна

ТВО головного редактора Анатолій МАРКЕВИЧ
Чергові по номеру — Ігор ПАРУБСЬКИЙ, Вадим КОВАЛЬОВ
Провідний літературний співробітник — Наталія ШАРОЙКО
Адреса редакції: вул. Мельникова, 24, м. Київ, МСП, 04655

e-mail: n_army@army.kiev.ua
http://www.na.mil.gov.ua
Відділ передплати: тел.: (044) 489-50-12
Рр — Реклама редакції (подається безкоштовно)
Р — Реклама платна

Листування з читачами тільки на сторінках газети. Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція може не поділяти погляди автора. При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114